Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 211 (6. 402) | 1987 йил 16 сентябрь, чоршанба | Баҳоси 3 тийин

Биринчи тақдимда

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмасининг Светлана Тупаева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси юбилей йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятнинг энг муҳим бандини бажарди.

Алоҳида модадаги буюмлар ишлаб чиқарувчи потокда меҳнат қилаётган бригада 17 октябрь куни коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббусини биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлади. «Ўша куни ҳам биз тайёрлаган товарлар сифати ҳар доимгидек аъло сифатли бўлади», дейишди комсомол аъзолари.

Бу ерда ҳар бир кишига аҳолида талаб қўйилган. Чунки бригадада кичик туркумдаги, ғоят мураккаб моделли буюмлар ишлаб чиқарилади. Шунга қарамай, ёш тўқувчилар ҳамма ишни уддалашяпти. Уларнинг тажрибали мураббийлардан ўрганишгани, давлат қабули вакиллари билан маслаҳатлашганлари бекор кетмади.

«Қизил тонг»да давлат қабули ҳаммани ҳам хурсанд қилавермайди. Фабрика планни бажармаяпти. Лекин мусобақа пешқадамлари юксак талабчанлик шароитида аъло даражада меҳнат қилиш кераклигини ва шундай ишлаш мумкинлигини ҳар сменада исботлаб бермоқдалар.

(ЎзТАГ).

Пешқадамлар сафида

Бугун

1 класс ҳайдовчиси П. Микитасев ўз машинасини иқтисод қилинган ёнилғи ҳисобига бошқармоқда.

Тежамкорлик ҳаракатининг фаол қатнашчиси юбилей йилининг ўтган ойлари мобайнида бу борада қувончли натижаларни қўлга киритди. Унинг йил бошидан бери иқтисод қилиб қолган дизель ёнилғиси 200 литрдан ошиб кетди.

Ҳозирги кунда у ўзи бошқараётган МАЗ-5549 маркали юк автомашинаси билан карьердан «Гордорстройремонт» трестига қарашли асфальт-бетон заводининг майдалаш-саралаш участкасига шағал етказиб бермоқда. Автомашинанинг техник жиҳатдан доимо соз бўлиши моҳир ҳайдовчи эришаётган муваффақиятнинг бош омили бўлаётир. У ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланган ҳолда меҳнат қилаяпти. Бунинг эвазига смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этяпти. Шу йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида Петр Микитасев 62,8 минг тонна юк ташишга эришди. Шунинг 10 минг тоннаси саккиз ойлик топшириққа қўшимчадир.

Дадил одим

«Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилей кунигача йиллик планни бажарамиз. Бригада пудрати асосида иш юритиб, 218 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини адо этамиз» — «Главташкентстрой»га қарашли 153-трестнинг 39-қурилиш бошқармасидаги Юрий Полстяков бошлиқ комплекс комсомол-ёшлар бригадаси ўз зиммасига ана шундай юксак социалистик мажбурият қабул қилган.

Аҳил коллектив йилининг тўққиз ойлик топшириқларини муддатидан илгари 109,3 процент бажарди. Пландаги 101 минг сўмлик ўрнига 146 минг сўмликдан зиёд бунёдкорлик ишларини бажарди.

Бригада эришаётган муваффақиятларга Ғ. Расулов, М. Обушаев, О. Коняхин каби илғорлар айниқса, салмоқли ҳисса қўшишяпти.

Жадаллаштириш—давр талаби

Янгича ишлашнинг афзалликлари

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари асосида ўз ишларини қайта қураётган Ҳасан Турсунов бошчилигидаги бригада йиғувчилари 5-йиғув цехи коллективлари орасида катта натижаларга эришмоқдалар. Улар иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан самарали фойдаланиб, сифатли маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлишаётир. Қолаверса, коллективда меҳнат унумдорлиги ҳам ой сайин юксалиб бормоқда.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги бу аҳил коллективнинг фаолият кўрсатаётганига эндигина бир неча йил бўлди. Аммо орадан ўтган вақт мобайнида ҳар бир меҳнатчининг ўз ишига ижодий муносабатда бўлиши туфайли илғорлик сари дадил қадамлар қўйилди. Йиғув цехида асосан УПХ-1,5 В маркали пахта тозалагич, кўсак чувийдиган машиналар йиғилади. Бу — завод ишлаб чиқариш технологияси занжиридаги охирги бўғиндир. Бригаданинг ишини қанчалик самарали бўлиши эса бевосита корхонанинг узлуксиз ишлашига даҳлдор.

Коллективда айни кунларда 58 йиғувчи меҳнат қилаяпти. Юбилей йилининг ўтган саккиз ойи давомида ишчилар меҳнат интизомига қатъий риоя этганликлари, станоклар қувватидан моҳирлик билан фойдаланганликлари сабабли зиммаларидаги топшириқларни ортиғи билан адо этдилар. Планда белгиланган 2400 та ўрнига 2800 та УПХ-1, 5 В маркали машиналарни йиғишга эришилди.

Бу қувончли ютуқларнинг таъминланишида илғор усулларни ишлаб чиқаришга жорий этиш борасида олиб борилаётган ишларининг самараси катта бўлди. Коллектив ҳозир бригада пудрати асосида меҳнат қилмоқда. Унинг афзалликлари ишчиларга анча қўл келаётир. Бу усул ҳар бир йиғувчининг ўз вазифасига ўта масъулият билан ёндошишига, бригаданинг умумий ютуқларини мустаҳкамлашга туртки бўлди. Шу билан бирга хом ашё ва электр энергиясини тежашда муҳим омил бўлди.

Энг муҳими эса, коллективда ўзаро ҳамжиҳатликнинг қарор топганлигидир.

Л. Фром, Ш. Ражабов, З. Шокиров, О. Ғулмеров сингари моҳир ишчилар айни кунларда ишга янгича муносабатда бўлишиб, самарали натижаларга эришмоқдалар. Уларнинг ҳар бири умум бригада ютуғига ўзининг муносиб улушини қўшаётир. Натижада бу моҳир ишчилар Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейи шарафига зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этишга пухта замин ҳозирлаб боришяпти. Ҳадемай, улар ўн иккинчи беш йилликнинг икки йили план топшириқларини бажарганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекадилар.

— Ютуқларимиз янада қувончли бўлиши мумкин эди, — дейди, биз билан суҳбатда бригада етакчиси Ҳасан Турсунов. — Бугунги кун талаби даражасида ишлаш учун эскирган иш методларидан ҳалигача воз кечилмаётганлиги бунга халақит бермоқда. Бу ҳол айниқса керакли хом ашё билан ўз вақтида таъминланмаётганлигимизда очиқ-ойдин кўриниб қолаётир. Иш жараёнида биз учун 13—06 маркали шарик — почемниги жуда зарур. Аммо шу оддий деталини ҳам ўз вақтида ололмаймиз. Бунинг натижасида бригадамиз ишчиларининг иш соати баъзан беҳудага йўқотилмоқда. Бу маҳсулотни бирлашмамизга Харьковдаги корхоналарнинг бири жўнатади. Қатъий шартнома асосида хом ашё билан таъминланишини корхонамиздаги масъул раҳбарлар ўз вақтида назорат қилиб борсалар эди, бундай камчиликларга йўл қўйилмасди. Бу-ку майлия, ёнимиздаги 3-цехнинг ишчилари ҳам бизга баъзи бир деталларни ўз вақтида етказиб бера олмаяптилар. Ахир таъминотда мутаносиблик бўлмаганидан кейин ишингдан кўнглинг тўлармиди. Бизнинг цехда энг охирги иш жараёнлари оширилади. Корхонамизнинг ойлик план кўрсаткичларини қандай бўлиши ҳам бевосита бизнинг меҳнатимизга боғлиқ. Аммо бунга эришиш учун бошқа цехларнинг ишчилари қўл қовуштириб ўтирмасликлари керак. Аммо шундай қийин шароитда ишлаётган бўлишимизга қарамай, зиммамизга юклатилган вазифаларни муваффақиятли адо этиб бораяпмиз, Зеро, давр биздан шуни тақозо этяпти.

Д. ОБЛАЕВ.

Меҳнат қилган—элда азиз

— Аёл кишига тикувчиликдан ҳам яхши ҳунар борми, — дейди Раъно Шерпўлатова, — мен бу касбга ўрта мактабда ўқиб юрган кезларимда меҳр қўйган эдим. Одамларга чиройли, бежирим кийим-бошлар тикиб, уларни қувонтиргим келарди.

Ўрта мактабни битиргач, у Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга кирди. Ишни шогирдликдан бошлади. Тинмай изланди. Бичувчиликнинг нозик сирларини эгаллашга ҳаракат қилди. Орадан бир неча вақт ўтгач, моҳир бичувчи бўлиб етишди. Мана шу кунга қадар бирлашма биринчи цехида бичиқчи бўлиб ишлайди, касбини ардоқлаб келаяпти.

— Устозим Л. Е. Тарасовадан бир умр миннатдорман, — дейди Раъно, — у бичувчилик касбининг мураккаб томонларини сидқидилдан ўргатди.

Ҳозир Раънонинг ўзи устоз. Унинг шогирдлари ёнма-ён меҳнат қилишмоқда. Ойлик топшириқларни адо этишмоқда.

Меҳнат қилган элда азиз, деб шуни айтишади-да. Раъно меҳнатсеварлиги билан коллектив ўртасида обрў орттирди. Ҳозир у ҳар сменада топшириқларини 120 процент қилиб адо этмоқда. Социалистик мусобақа илғори, қўли гул чевар Раъно Шерпўлатова Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик олтин тўйига қадар 3,5 йиллик топшириқни бажариш учун зарбдорларча меҳнат қилмоқда.

Атеист лекторлар кенгаши

Республика илмий атеизм уйида Тошкент шаҳар жамоатчи атеист-лекторларининг доимий семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Методик характерга эга бўлган семинар-кенгашнинг асосий эътибори жойларда олиб борилаётган атеистик тарбия муаммоларига қаратилди. Ҳозирги кунда турар жой массивларида, маҳаллаларда атеистик тарбияни яхшилаш йўлида кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Айниқса, бу борада Октябрь, Собир Раҳимов, Фрунзе районлари «Билим» жамиятларининг лектор-атеистлари активлик кўрсатишаяпти. Лекин ҳамма жойда ҳам қилинаётган ишлар кўнгилдагидек деб бўлмайди.

Ёшларни атеистик руҳда тарбиялаш, янгича урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш, давримизнинг энг муҳим вазифаларидан бири. Бу масаланинг яна бир муҳим томони — атеист лекторларни тайёрлаш муаммосидир. Аҳоли орасида олиб бориладиган илмий-атеистик пропаганданинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини янада ошириш кўп жиҳатдан лекторлар билими ҳамда маҳоратига боғлиқ. Улар сафида ўз вазифасига масъулият билан муносабатда бўладиган кишилар кўпчиликни ташкил этиши қувончлидир. Тошкент Давлат халқ хўжалиги институти доцентлари А. Сайдалиев, Б. Орифхўжаев, Тошкент Давлат маданият институти доцентлари Ш. Ботиров, Ж. Жабборов, Тошкент Давлат педагогика институти доценти С. Ўтанов, Тошкент Давлат университети доцентлари Н. Колемасова, А. Набиев, атеист-лектор Х. Санақулов сингарилар шулар жумласидандир. Улар турли мавзуларда аҳоли ўртасида қизиқарли суҳбатлар ўтказиб, сермазмун лекциялар ўқимоқдалар.

Айни вақтда лектор-атеистлар билан ишлашда ҳали жиддий камчиликлар ҳам бор. Икки миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган Тошкентда лектор-атеистлар бармоқ билан санарли. Районларда лектор-атеистлар куч ва имкониятларига яраша иш юритмаяптилар. Уларни тайёрлаш ва билимини мустаҳкамлаш, малакасини мунтазам ошириб бориш етарлича йўлга қўйилмаган. Айрим лекторлар илмий-атеизм таълимотини чуқур ўрганиш ҳамда ўз маҳоратларини ошириш соҳасида ўз устларида иш олиб бормаяптилар. Бу эса корхона ва муассасаларда, аҳоли ҳузурида ўқилаётган лекция ҳамда ўтказилаётган суҳбатларнинг савияси пасайиб кетишига олиб келмоқда.

Семинар-кенгашда атеист-лекторлар меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялаш соҳасида қўлга киритган ютуқлари ҳамда тажрибалари билан ўртоқлашиб, илмий-атеистик пропагандани кучайтиришда амалга ошиши зарур бўлган вазифаларни белгилаб олдилар.

М. НУРХОНОВ.

Катта санъат сеҳри

Серқуёш республикамиз бўйлаб давом этаётган Ҳиндистон фестивали ниҳоясига етмоқда. Ўлкамиз санъатсеварлари уларнинг нафақат дилрабо концерт программаларида, балки ўтказаётган ижодий учрашувларида ҳам актив қатнашишмоқда.

Бундай учрашувлар пойтахтимиз корхона ва ташкилотларида қизғин давом этяпти.

Яқинда ҳинд ижодкорларининг бир гуруҳи А. Н. Островский номидаги Тошкент Давлат театр ва рассомлик санъати институтига ташриф буюришди. Меҳмонлар бу ерда бўлажак санъаткорлар билан олиб борилаётган дарс жараёнлари, турмуш шароитлари билан яқиндан танишдилар.

Институтнинг ўқув театрида бўлиб ўтган ижодий учрашув ниҳоятда ҳаяжонли бўлди.

Бу ерда янграган жозибадор ҳинд куйлари ва рақслари ҳар бир қатнашчи хотирасида абадий қолади.

Г. РАЗЗОҚОВА,
институт студенти.

Янги нашрлар

Яқинда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриётида «Ўзбекистон қушлари» монографиясининг 1-жилда рус тилида нашрдан чиқди. Бу монографияда Ўзбекистон территориясидаги қушлар ҳақида маълумотлар берилган. Ушбу китоб илмий ходимларга, қўриқхона ходимларига, олий мактаб ўқитувчилари ва студентларига, табиатсеварларга нашриётнинг совғасидир.

Нашриёт «Ўзбек адабиёти тарихи» китобининг биринчи жилдини ҳам босмадан чиқарди. Бу рисола XVI асрга қадар яшаб ижод этган ўзбек шоирлари ижоди ҳақида ҳикоя қилади.

Китобда Маҳмуд Қашғарий, Юсуф Хос Хожиб, Рабғузий, Дурбек, Хоразмий, Лутфий, Атоий, Гадоий ҳамда ўзбек адабиётининг XV аср иккинчи ярми йирик намояндаларидан Алишер Навоий, Бобур, Хожи ва бошқалар ижодига бадиий таҳлил берилган. Китоб А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти тавсияномаси асосида нашрга тайёрланди.

М. ХАЛИЛОВ,
Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти ходими.

Мароқли учрашув

Темирйўлчилар маданият саройида бастакорлар билан учрашув бўлиб ўтди. Бу ерга композиторлардан Фарҳод Алимов ва Нодим Норхўжаевлар ташриф буюришди. Қўшиқ ижодкорлари мухлислар билан ижодий режалари ҳақида ўртоқлашдилар.

Учрашув сўнгида композиторларнинг қўшиқлари янгради. «Ёшлик» дейди», «Ўлкам тонги», «Механизатор қўшиғи» ҳамда «Фасли баҳор эсингдами?». «Садоқат», «Дил элчиси» сингари қўшиқларни композиторларнинг ўзлари ва Тошкент маданият институтининг студенти хонанда Мунира Мўминова ижро этдилар.

Замондошимиз

ҚЎЛИ ГУЛ АЁЛ

Табиат инсонга нодир қудрат ато этган. У ўз орзу-мақсадларини юзага чиқаришдек буюк имкониятга эга. Унинг ҳаракатларидан чўлу биёбонлар, боғу роғларга айлантирилиб, кутилмаган ўзгаришлар содир этиляпти. Ана шундай маҳоратни намойиш этишнинг ўзиёқ катта бахт.

Ҳолида Аҳмедова ҳам авваллари «Металлобитремонт» республика бирлашмаси ишчилари амалга ошираётган ишлар ҳақида кўп эшитганди. Шу коллективда меҳнат қилаётган опаси Волиданинг коллектив ҳақидаги фикрлари уни тобора чулғаб борди. Бир куни Ҳолидадаги ўзгаришларни ҳис этган опаси уни ўз коллективига ишга таклиф этиб қолди. Ҳолида аввалига иккиланди. Ишнинг қийинчиликларидан чўчиди. Унинг назарида даб-дурустдан бу соҳанинг нозик қирраларини эгаллаш мураккабдек туюларди. Бироқ Волида синглисининг қалбидаги ғуборларни тарқатиб юборди. Ўз кўмагини аямаслигини айтиб уни корхонага бошлаб келди.

Мана бир йилдирки, Ҳолида Аҳмедова коллективда фидокорона меҳнат қилиб келмоқда. Ўзининг интилувчанлиги ва ишчанлиги билан ёш ишчи қисқа вақтдаёқ йиғувчилик касбининг сир-асрорларини пухта эгаллаб олди. Эндиликда у мустақил иш бажариб, зиммасидаги топшириқларни муваффақиятли адо этаяпти. Бирлашманинг кўпчилик меҳнаткашчилари қатори у ҳам мамлакатимиз халқлари ҳаётидаги муҳим воқеа — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун зарбдорчасига ишламоқда. Қўли гул ишчининг тайёрлаётган маҳсулотлари шинам хонадонларга алоҳида кўрк бағишлаётир.

Ҳолида Аҳмедова эндиликда моҳир йиғувчигина эмас бир-биридан ширин икки фарзанднинг онаси ҳамдир. Тўнғич ўғли Шерзод 3-синфга қатнамоқда. Кенжатойи Дилшод эса болалар боғчасининг тарбияланувчиси. Оила бекаси ишдан бўш қолди дегунча болалар тарбияси билан шуғулланади. Уларни қизиқтирган саволларга китоблардан жавоб излайди.

СУРАТДА: Ҳолида Аҳмедова.

Т. Каримов фотоси.

Ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлайлик

Кеча Тошкент милицияси участка инспекторларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашга район партия комитетларининг секретарлари, район Советлари ижроия комитетларининг раислари, шаҳар ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш органларининг, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг раҳбарлари, район ички ишлар бўлимлари партия ташкилотларининг секретарлари, участка инспекторлари таклиф этилган эдилар.

Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари А. И. Фозилбеков очди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи В. Ф. Клапушевский доклад қилди.

Милиция участка инспектори ички ишлар органларидаги етакчи ходимдир. Унинг вазифалари ва ваколатлари милициянинг қарийб ҳамма фаолияти соҳаларини қамраб олади. Участка инспекторларининг ишларига талабчанликни ошириш шу куннинг тақозоси бўлиб, уларнинг ҳуқуқ-тартиботи бузилишлари олдини олишдаги, ичкиликбозлик, алкоголизм, гиёҳвандлик, меҳнатсиз даромад топишдек жамиятимизга ёт бўлган салбий ҳолатлар билан курашдаги тарбиявий вазифаси кун сайин ошиб бормоқда.

Кенгашда участка инспекторларининг шу йилнинг саккиз ойи ичидаги иш якунлари ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ва унинг самарадорлигини ошириш борасидаги вазифалари муҳокама этилди.

Кенгаш ишида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Ш. Р. Мирсаидов иштирок этди.

Ноёб буюмлар хазинаси

Ўтмиш авлодларимиз қолдирган тарихий маданий мерос қимматли хазина ҳисобланади. Ундан ҳар бир киши баҳра олиб, маънавий дунёсини бойита олади. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи этнография фондида Ўрта Осиё халқлари социал ижтимоий ҳаётини акс эттирувчи 4 мингдан ортиқ моддий маданият ёдгорликлари сақланмоқда. Ўрта Осиёнинг бой меросини ўрганиш ва моддий маданият ёдгорликларини тўплаш учун кўплаб рус олимлари ўтган асрда Ўрта Осиёга кела бошладилар. А. П. Федченко, И. В. Мушкетов, Л. С. Берг, И. А. Зарудний, В. В. Бартольд, В. Ф. Ошанин, Н. А. Маев, М. С. Андреев, М. Е. Массон ва бошқа кўплаб олимлар тарих, археология, этнография, геология, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини ўрганишга киришдилар.

XIX асрнинг иккинчи ярмида олимлар даврасида ўлка музейини ташкил қилиш қизғин муҳокама қилинди. 1869 йилда Тошкентга келган А. П. Федченко: «Туркистон ўлкасини муваффақиятли ривожлантириш учун у билан атрофлича танишмоқ керак, бунинг учун музей энг яхши воситадир», — деб ёзган эди. 1876 йил 9 январида бўлган мажлисда Н. А. Маев, В. Ф. Ошанин, А. И. Вилькенс, Д. Ю. Южаков, И. И. Краузелар музей ташкил қилиш ишларини ўз зиммаларига олдилар.

Шундай қилиб, дастлаб табиат, тарих, қишлоқ хўжалиги, этнография, ботаника, саноат ва бошқа бўлимлар бўйича коллекциялар, буюмлар тўплана бошланди. Музей Туркистоннинг маданий ҳаётида катта аҳамият касб этди. Ўрта Осиё халқлари ҳаётига оид кўплаб этнографик буюмлар жамланди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ этнографик экспонатлар тўплана бошлади.

1920 йилларда этнографлар М. С. Андреев, А. К. Пешчерова, С. П. Русайкина, Т. Мирғиёсов, В. Г. Машкова, М. Иноғомов ва бошқалар 10 дан ортиқ йирик экспедициялар уюштириб Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қорақалпоғистон халқлари ҳаётига оид жуда кўплаб этнографик буюмлар йиғдилар. Шундан кейинги йилларда Ўзбекистон халқларининг ижтимоий ҳаётини, урф-одатини кўрсатувчи бой этнографик материаллар йиғиш давом эттирилди.

Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда этнографлардан Г. Алимов, Т. Файзиев, М. Султонов, Г. З. Темиргалиев Т. Абдуллаевлар Ўзбекистон областлари бўйича экспедициялар уюштириб, этнография фондини бойитиш ва тўлдириш билан бирга ҳозирги замон шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг социал ва ижтимоий ҳаётини ўрганиб, этнографик экспонатлар йиғиб келдилар.

Шундай қилиб, узоқ изланиш ва экспедициялар давомида Музей этнография фондида 110 коллекциядан иборат 14 мингдан ортиқ экспонат тўпланди. Бу буюмлар ип ва ипак газламалар, кийим-кечаклар, кашталар, дўппилар, хотин-қизларнинг тақинчоқлари, чарм ва ёғоч оёқ кийимлари, ёзув ашёлари, идишлар, сопол лаган, кўзалар, шамдонлар, ўзбек миллий музика асбоблари, қишлоқ хўжалик қуроллари, ҳунармандчилик буюмлари ва бошқалардир.

К. ТУРСУНАЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи илмий ходими.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

Қулай машиналар

«Главташпассавтотранс» бошқармаси мамлакатимизнинг турли шаҳарларида ишлаб чиқарилган ҳар хил маркадаги транспортлардан кўплаб олмоқда. Шу йилнинг саккиз ойи мобайнида бошқарма корхоналари ЛАЗ маркали автобуслардан 79 та, ЛИАЗ маркали автобуслардан 43 та, Венгрияда ишлаб чиқарилган «Икарус-260», «Икарус-280» маркали қулай машиналардан 77 та, маршрутли такси машиналаридан 9 та, «ПАЗ-672» маркали автобуслардан 54 та ва такси машиналаридан 117 та олди.

Йил охирига қадар ана шундай янги машиналардан яна 200 га яқини олинади.

Телетайп лентасидан

● ВАШИНГТОН. СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе Вашингтонга келгач, ҳарбий-ҳаво кучларининг Эндрюс базасида америкалик ва чет эллик журналистларнинг бир қанча саволларига жавоб қайтарди.

У, жумладан, бундай деди: биз бу ерга ишчанлик кайфиятида ва маълум умидворлик билан, ҳатто эҳтиёткорона умидворлик билан келдик. Ҳақиқатан ҳам катта иш қилинди, бироқ муаммолар ҳал бўлмай турибди. Кечагина иккинчи даражали бўлиб туюлган масалалар тобора муҳим бўлиб қолмоқда.

Э. А. Шеварднадзе КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Президент Рейганга мактубини олиб келганини айтди. «Олий даражадаги учрашувларга келганда, шуни айтиш керакки, ҳамма нарса ишимизнинг натижаларига боғлиқ бўлади», — деб таъкидлади у.

Министрга: «Қўшма Штатлар бу музокараларда жанговар каллаклар унчалик жиддий муаммо эмас, деб айтмоқда. Бунга сиз нима дейсиз?» деган савол берилди. «Йўқ, жанговар каллаклар — жиддий масала», — деб жавоб қайтарди у.

«Битим тез орада тузиладими?» «Принцип жиҳатдан олганда катта иш қилинди, аммо ҳали ҳам жиддий муаммолар турибди», — деди Э. А. Шеварднадзе.

● МАНАГУА. Сандиночилар халқ армиясининг жангчилари республика территориясида ғаламислик ҳаракатлари қилаётган ва Америкага ёлланган сотқинларга қарши Никарагуанинг Жануби-шарқий районларида муваффақиятли жанговар операция ўтказдилар. 5-ҳарбий округ штабининг бошлиғи майор Рамон Кальдероннинг айтишича, армия бўлинмалари билан ички қўшинларнинг биргаликдаги ҳаракатлари натижасида сотқинларнинг гуруҳлари қаттиқ мағлубиятга учратилди. Контрреволюционерлар тўдаларининг шу зонага суқилиб кирган раҳбарларидан бири, шунингдек, кўп миқдордаги қурол-яроғ ва ўқдори қўлга туширилди. Шу ойнинг ўзида контраслардан бу районда 1400 киши гумдон қилинди. 100 га яқин самосачи асир қилиб олинди, деди Рамон Кальдерон.

(ТАСС).

Партия сафлари мустаҳкам бўлсин

«Қабул қилишга тавсия этаман...»

КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қабул қилган қарорда бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини қайта қуриш, ошкоралик, танқид ва ўз-ўзини танқид, ишга масъулият билан муносабатда бўлиш вазиятини яратиш, кадрларни танлаш ва тарбиялашга жиддий эътиборни қаратиш, энг муҳими эса ўз тақдирини партия билан боғлаш истагини билдирган кишиларнинг сиёсий, амалий ҳамда ахлоқий фазилатларини чуқур ва ҳар томонлама ўрганиш, тавсиянома беришга виждонан муносабатда бўлиш сингари масалаларга жиддий эътибор қаратилди.

Хўш, Тошкент электр техника заводининг 6-цехи партия ташкилотида бунга қандай эътибор қаратилмоқда. Бизни ана шу масала қизиқтирди. Бу ерда 34 КПСС аъзоси ва 2 аъзоликка кандидат бор. Бу ерда ишлаётган баъзи коммунистлар номини фақат корхонадагина эмас, балки бутун шаҳримизда ҳам яхши билишади. Масалан, партия XXVII съезди делегати бир неча орденлар нишондори Л. А. Валетова ана шулардан биридир. Ҳозирги вақтда у беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига меҳнат қилмоқда. Август ойидаёқ Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига олган мажбуриятини — беш йилликнинг икки йиллик топшириғини адо этган эди.

В. И. Хаустов етакчилик қилаётган слесарь-йиғувчилар бригадаси эса «Юксак сифатга — ишчи кафолоти» ташаббуси билан чиқди.

Цехнинг ҳар бир коммунисти ҳақида кўпгина яхши сўзларни айтиш мумкин. Бу ўринда уруш ва меҳнат ветерани, кекса коммунист, монтаж участкасининг бошлиғи И. Е. Сильченко ҳақида алоҳида тўхталиш лозим. У тўрт жанговар орден кавалери, кўпгина ёшларнинг мураббийсидир. Улар орасида партия сафига кирганлар анчагина. Уларнинг ҳар бири кекса коммунист берган тавсиянномани оқлашга, меҳнатда софдил, фидокор бўлишга интилмоқдалар.

Ҳозирги вақтда партком қошида партияга қабул қилиш масалаларини олдиндан кўриб чиқиш бўйича штатсиз комиссия тузилмоқда. Унинг таркибига бошқа ветеран ва активлар қаторида И. Е. Сильченко ҳам кирган. Цехда партияга қабул қилиш ва кандидатлар билан ишлаш системасини қайта қуришга киришилди.

— Партия сафига киришни хоҳлаган ҳар бир киши кандидатлик стажини ўташ даврида партиявий топшириқларни қандай бажарганлиги тўғрисида албатта партия йиғилишида ҳисобот бериши шарт, — дейди И. Е. Сильченко. — Шунингдек уларга тавсиянома берганларнинг кандидатлар билан қандай иш олиб борганлиги тўғрисидаги ахборотлари ҳам тингланяпти.

Электр-монтажчи В. Фоменко шу йил бошида ҳамкасби А. Афонинга партия сафига киришга тавсиянома берди.

— Андрей Афониннинг қайси хусусиятлари менга ёқади — деди В. Фоменко, — айниқса нуқсонлар ҳақида тап тортмасдан дадил танқид қилиши, бунга айбдор бўлганларга қарата: «Нега шундай бўляпти?» деб қатъият билан савол бериши ёқади. Ҳозир коммунистлар шундай иш тутишяпти: ҳамкасбларидан кимлар уларнинг ишончига кўпроқ сазовор эканлигини ўзлари айтишмоқда. Цех партия ташкилотига ҳам партия сафларини тўлдиришда мустақиллик берилган. Масалан, ҳозир партия сафига бунча қиз, фалон, фалон миллатдагилар қабул қилинсин деган кўрсатмалар мутлақо йўқ. Биз сиёсий, ишчанлик ва ахлоқий фазилатига қараб ёшларни партия сафига қабул қиляпмиз. Партия сафларини шунчаки тўлдириш усули қораланяпти. Мен цехда йигирма йилдан буён ишлайман. Кимнинг қандайлигини жуда яхши биламан. Ҳозирги пайтда коммунистларнинг вазифаси шундан иборатки, ишга лоқайд қарайдиганларни мутлақо ўз сафларига яқинлаштирмасликдир. Мен тавсия қиладиган кишилар аксинча ҳамиша актив кишилардир. А. Афониннинг иши билан сўзи доимо бир. У қатъиятли ва софдил. Энг муҳими эса «бу мендан каттароқ» деб ҳайиқиб ўтирмайди, ҳар қандай масала юзасидан улар билан очиқчасига сўз юритади. Ҳозир партияга қабул қилишдан олдин биз у билан турли мавзуларда суҳбатлашяпмиз. Масалан, ҳозир — қайта қуриш даври. Биз, ишчилар зиммасига алоҳида масъулият тушаётганини яққол сезиб турибмиз. Кўз ўнгимизда покланиш, соғломлаштириш жараёни кечмоқда. Учар-юлғучлар пайдо бўлиб қолса, улар билан ўзимиз бемалол очиқчасига гаплашишга қодирмиз. Цех ветерани — И. Е. Сильченко, беш йиллик зарбдори Л. А. Валетова ва бошқалар ҳақиқий ёшларни катта йўлга чорламоқдалар. Бунда мезон битта: софдиллик, ҳалоллик, умумий иш учун фидойилик!

Партия йиғилишларидан бирида коммунистлар ташқи комплектлаштириш омбори ишчилари шаънига танқидий фикрларни айтишди. Аввало бу ерда ҳисоб-китоб яхши йўлга қўйилган эмас. Буюмларни сақлашга эътиборсизлик билан қаралган. Йўқ, коммунистлар танқидидан сўнг бу ерда тартиб-интизом йўлга қўйилди.

Цехда планларни бажаришда кўпгина қийинчиликлар туғилди. Буюртмачилар гоҳида қўлни боғлашади. Маҳсулотнинг давлат қабули жорий этилгани ҳам масъулият ҳиссини беҳад оширишни талаб этади. Булар ҳаммаси коммунистларнинг шундоққина кўз ўнгида турибди. Аммо корхона ва цех ташқарисида ҳам қийинчиликлар камчиликлар бор. Коммунистлар буларни ҳам кўриб турибди. Ишлар тиғиз, шундай пайтда барча муаммоларни тезликда ҳал этишга гоҳида вақт етишмайди. Масалан, цехда ичимлик суви йўқ. Неча марта бу масала турли жойларда айтилди, қарорлар қабул қилинди. Аммо бу қоғозда қолиб кетмоқда. Хўш ким айбдор?

Энди иш усули бошқачароқ бўлмоқда. Раҳбарларнинг меҳнат коллективи олдидаги ҳар йили берадиган ҳисоботи йўлга қўйилади. Бу эса тартиб-интизомни йўлга қўйишда кутилган самарани беради, албатта. Ёш коммунистлар эса партия ветеранларидан намуна олишяпти. Шунинг учун ҳам цех партия ташкилоти ветеранлар тажрибасидан оқилона фойдаланишга, ёшларни замон талаблари руҳида тарбиялашга интилмоқда.

Партия аъзолигига кандидат, электр монтажчи С. Каминскийни ветеран И. Е. Сильченко партия сафига киришга тавсия этди. Ҳозир у ишончни оқлаяпти, кандидатлик стажини ўташ чоғида китобсеварлар жамиятини ташкил этди. Ташаббускорлик намуналарини кўрсатмоқда. Ҳозир у активлар сафида Ёш ишчи маҳсулотни биринчи тақдим этишдаёқ топширяпти.

Биз С. Каминский билан ҳам суҳбатлашдик.

— Мен партия сафига эзгу орзу-ниятлар билан кирдим, — дейди у. — Баъзиларга ўхшаб қуруқ ваъда бериб коммунист деган юксак номни пастга уриш учун эмас, балки ўзимни ишларда кўрсатиб бу номни оқлашга интиляпман. Уч йил муқаддам партия сафига киришни истаган баъзи ёшларнинг бунга лойиқ бўлмасалар-да, партия сафига киришга уринганликларига ғоятда ғашим келар эди. Ҳозир давр бутунлай бошқача! Партия покланиб бормоқда. Шунинг учун мен тавсия берганларнинг ишончини оқлашга интиляпман.

Биз биргина цех коммунистлари, ёшларининг интилишлари, дилидаги сўзларини озми-кўпми билдик. Шундан ҳам кўриниб турибдики, ҳозир партия сафларини мустаҳкамлаш учун қизғин иш олиб борилаяпти, қуйи партия ташкилотларида бу масалага жиддий эътибор қаратиляпти.

К. МЕЗЕНЦЕВА,
кўп нусхали «Электротехник» газетасининг редактори.

Ёзган хатингизни олдик

Тошкент-83, Ленинград кўчаси 32-уй

● Мен бир оддий йўловчи сифатида «Тошкент» автовокзалида юз бераётган камчиликлар ҳақида ёзмоқчиман. Кассалар олдида билет олиш учун навбат сақланмайди. Ким зўр бўлса ўша билет олиб кетади. Яна бунинг устига автовокзалнинг санитария-гигиена аҳволи ачинарли. Автобуслар тўхтайдиган майдончалар бўйлаб бетон ариқчалар ётқизилган бўлиб, унинг атрофи мутлақо қаралмаган. Ўтириб-туришга жой йўқ. Наҳотки шундай ҳашаматли, кўркам автовокзалда йўловчилар учун қулайлик яратилмаса.

И. МАМАТОВ,
Лисунов кўчаси, 25-уй.

●

● Маълумки, Москва, Ленинград, Киев каби шаҳарларда бўлган киши ҳар бир районда кишиларнинг дам олиши, ҳордиқ чиқариши учун кўркам хиёбонлар, спорт майдончалари ташкил этилганлигининг шоҳиди бўлади. Айниқса болалар учун яратилган эртакнамо хиёбонлар киши дилини яйратади.

Бизнинг шаҳримизда ҳам ана шундай хиёбонлар бор. Аммо унинг ободончилиги қаровсиз аҳволда. Бунга мисол тариқасида Собир Раҳимов районидаги 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонида жойлашган «Табассум» магазини рўпарасидаги эртакнамо хиёбонни айтиш мумкин. Олдинига бу хиёбонни барпо этишда райондаги кўпчилик ташкилотлар иштирок этишди. Дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилди. Халқ эртакларидаги қаҳрамонларнинг кўринишлари ёғочдан ўйиб ишланди. Хиёбон ёнгинасида музқаймоқ ва шарбатли ичимликлар сотадиган кичкина киоска ҳам очилди. Аммо бугунги кунда ана шу қилинган ишларнинг ҳаммаси ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Болалар учадиган арғимчоқлар синиб ётибди, «эртак қаҳрамон»-лари қийшайган, синган, ҳаммаёқни ўт босган. Қанча меҳнат қилиб сарфланган хиёбон бир сўз билан айтганда харобага айланган. Нега энди бошлаган яхши ишларимизни охиригача етказмасдан ана шундай аҳволга ташлаб қўямиз.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
Сағбон кўчаси, Сариқсув проезди, 29-уй.

●

● Тўй авжига чиққан пайт. Яхши ният билан остонага қадам қўйган куёв жўралари билан уйга кирган эдики, яна ҳаммаёқни сув босди. Тўй эгаси хижолатдан қаёққа югуришини билолмай қолди.

Кейинги ойларда Эски Полвон ариғи қаровсиз аҳволда қолганлиги сабабли сув тез-тез тошиб, хонадонларга сув кирмоқда. Новий путь кўчасининг 2-проездидан ўтувчи бу ариқдаги сув қувурларининг вақтида тозаланмаслиги оқибатида йўл ва йўлкаларга тошган сув йўловчилар учун қийинчилик туғдирмоқда. Бизни бир нарса ажаблантиради. Шу ариқларга қарайдиган ва қилган меҳнати учун ҳақ оладиган ташкилотнинг хизматчилари бор. Улар ирригация шохобчаларини тозалаб, ариқлардаги сувларни равон оқишини таъминлашмаса, уларнинг ишини ким бажаради?

И. РУСТАМОВ,
Новий путь кўчаси, 154-уй.

●

● Менинг икки неварам Муяссархон ва Моҳира ота-онаси ишда бўлганлиги учун ўзлари «Фарҳод» бозорининг ичида жойлашган 1/1-саноат моллари магазинидан сочларига тақинчоқ олмоқчи бўлишди.

Алдагани бола яхши деганларидек, сотувчилар синиқ тақинчоқ беришиб, алмаштириб беринг амаки синиқ экан, дейишса ҳам без бўлиб туриб, алмаштириб беришмабди.

Шундан кейин ана шу магазинга ўзим чиқдим. Қотмадан келган йигит менга ҳам дўқ-пўписа қилиб тақинчоқларни алмаштириб бермади. Хатни редакцияга йўллашимдан мақсад арзимаган нарса учун болаларни хафа қиладиган сотувчилар ҳали ҳам орамизда борлигини кўпчиликка билдириб қўйишдир.

З. АСОМОВ,
Юсуф Саккокий кўчаси, 34-уй.

●

● Биз яшайдиган уй олдидаги йўллар жуда тор. Машиналар тўхтовсиз ўтади. Болаларнинг ўйнашлари учун ҳеч қандай майдонча йўқ. Ён-атрофни уйимизда турувчилар томорқага айлантириб олишган. Бизнинг бирдан-бир истагимиз шуки, уйимиз атрофида кичкинтойларнинг ўйнашлари учун майдончалар ташкил қилиш керак.

Т. ЖУМАМУРОДОВА,
«Марказ»-17/18» квартали, 13-уй, 17-квартира.

Дунё хабарлари
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

МАЖЛИС ОЧИЛДИ

КАРАКАС. Бу ерда Лотин Америкаси иқтисодий системасининг олий органи — Лотин Америкаси кенгашининг мажлиси очилади. Унда Лотин Америкаси ва Кариб ҳавзаси мамлакатларидан 250 делегат, шу жумладан 26 ташқи ишлар ва экономика министри қатнашади. Кун тартибига Америка қитъасидаги ривожланаётган давлатларнинг ташқи қарздорлиги тез кўпайиб бораётганлиги, АҚШнинг савдо-сотиқ соҳасидаги камситувчилик сиёсати, шунингдек Лотин Америкаси иқтисодий системасига аъзо бўлган мамлакатларнинг бошқа қитъалардаги социалистик ва ривожланаётган давлатлар билан амалий алоқаларининг ҳолати билан боғлиқ бўлган масалалар қўйилган.

Лотин Америкаси иқтисодий системасининг доимий секретари Себастьян Алегрет ҳамда шу ташкилотнинг бошқа органлари қайтадан сайланади, бу сайлов ташкилот уставига мувофиқ ҳар тўрт йилда ўтказилади.

Лотин Америкаси иқтисодий системасининг доимий секретариати муҳокама учун бир қанча ҳужжатларни тайёрлади, бу ҳужжатлар орасида халқаро валюта фондининг диктаторлик сиёсатини таҳлил этиш алоҳида ўрин олади, шу фонднинг айби билан Лотин Америкаси ва Кариб ҳавзаси мамлакатлари чет давлатлардан жуда катта қарздор бўлиб қолдилар.

«ТИТАНИК»КА ҚИЛИНГАН ЭКСПЕДИЦИЯ ТУГАДИ

ПАРИЖ. Бугун Ньюфаундленд ороли районида Франция экспедицияси ўз ишини тугатди. Экспедиция 1921 йил айсберг билан тўқнашув натижасида ғарқ бўлган улкан океан кемаси «Титаник»ни текшириб чиқди.

Экспедиция қатнашчилари сув остида 10 мингтага яқин фотосуратлар олишга, бир неча кинофильм ва видеофильм тайёрлашга муваффақ бўлдилар. Уларнинг кўпи Франциянинг чоғроқ илмий тадқиқот сувости кемаси «Наутилус» ичида ишладилар. Фотосуратлар 3,8 минг метр чуқурликда ётган «Титаник» корпусининг ичида ҳам олинди. Бу суратларнинг ҳаммаси наридан бошқариладиган «Робин» роботи ёрдамида олинди. Робин 70 метрли кабель орқали «Наутилус» билан боғланганди. Роботга чақмоқли фотоаппарат, кинокамера ва видеокамералар, кучли прожекторлар ўрнатилди. «Робин»даги электр моторлар унинг сув остида исталган йўналишда жилишига имкон берарди.

Экспедиция бир ярим ой ишлаганида «Наутилус» 32 марта сув остига тушди. Унинг сув остида бўлиши жами 150 соатга борди. Сув ости кемасининг экипажи тарихда биринчи марта «Титаник» ичида ва кема корпуси яқинида топилган турли нарсаларни кўтариб чиқиш борасида чинакам ноёб операцияларни бажарди. Сув юзига жами 282 та нарса, шу жумладан ҳар хил идишлар, ҳайкалчалар, пассажирлар ва экипаж аъзоларининг чарм сумкалари ва қопчиқлари олиб чиқилди. Бу коллекцияда чоғроқ бир сейф алоҳида ўрин тутади. У «Титаник» офицерларидан бириники бўлиши керак, дейишмоқда экспертлар. Коллекциялар кўчма виставкада намойиш этилади. «Титаник» экспедициясига бағишлаб октябрь ойига мўлжалланган телевизион программа чоғида сейф очилади. Шу программа чоғида экспедиция олган бир қанча фотосуратлар, кино ва видеофильмлардан парчалар ҳам кўрсатилади.

ФИЛИППИНДАГИ ВАЗИЯТ

МАНИЛА Ҳарбий тўнтаришга уринишдан кейин Филиппинда кескин вазият сақланиб турибди. Президентнинг матбуот бўйича секретари Т. Бенигнонинг хабар қилишича, мамлакат ҳукуматининг барча 26 аъзоси «К. Акинога ҳукуматни қайта тузишга имконият бериш учун» истеъфога чиққан.

Айни пайтда мамлакат пойтахтидан шимолда юз километрча масофада салкам 2 минг кишидан иборат исёнчилар отряди яшириниб турибди. Манила территориясида жойлашган ҳарбий лагерларда оширилган хавфсизлик чоралари кўрилди, барча стратегик объектларни қўриқлаш кучайтирилди. Миллий мудофаа департаментининг секретари Р. Илето ҳукумат исёнчилар билан музокара бошлашга тайёр эканлигини айтди. Бироқ, у исёнчилар авф этилиши имкониятини истисно қилди.

Филиппин сенатининг миллий мудофаа комиссияси ҳарбий тўнтаришга уриниш билан боғлиқ бўлган шароитларни текширишга киришди. Р. Илето, шунингдек, қуролли кучлар бош штабининг бошлиғи Ф. Рамос ва бир қанча генералларнинг кўрсатмалари тингланди. Сенат спикери Х. Салонга сенаторлар кўриб чиқаётган масалалар орасида АҚШ махсус хизматининг исённи тайёрлашдаги иштироки эҳтимоли ҳам борлигини айтди.

Техника тараққиёти йўлидан

Касбга садоқат

Бу икки ҳамкасб дугонанинг ажойиб одати бор. Улар ҳар куни иш жойларини эгаллашдан аввал бир бирлари билан қилинадиган вазифалар ҳақида фикрлашиб оладилар. Маҳсулот сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини юксалтириш учун ўзларидан нималар талаб этилиши ҳақидаги мулоҳазаларини ўртоқлашишади. Сўнг тикув машиналари ёнига равона бўладилаар. КПСС аъзоси Умида Ҳалилова сменадан сўнг яна Лобар Каримованинг ёнига отланди. Кунлик иш натижаларини биргаликда сарҳисоб қилиб чиқадилар. Ишга бундай ижодий муносабатда бўлиш Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номидаги 1-филиалнинг бу илғор тикувчиларига катта шуҳрат келтирмоқда. Улар Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейи шарафига бошланган меҳнат беллашувида муваффақиятли иштирок этишиб, қувончли ютуқларни қўлга киритишаётир. Айни кунларда бу икки мусобақа пешқадамининг ҳисобида келаси йилнинг февраль ойи якунланай деб қолди.

СУРАТДА: Умида Ҳалилова ва Лобар Каримова.

Р. Шарипов фотоси.

Касблар, ҳунарлар, жуда кўп, хилма-хил. Бир-биридан қизиқарли, масъулиятли. Ҳар бирининг ўз гашти бор. Ўз касбини ардоқлаган инсон эса элда эътибор топади, ҳурмат қозонади...

Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 2512-автоколоннада ҳам ўзининг ҳалол меҳнати, танлаган касбига чексиз садоқати, топширилган ишга ижодий ёндашуви билан коллективнинг олқишига сазовор бўлган кишилар кўплаб топилади. Токарь Тўра Расулов ана шундай кишилар қаторидан муносиб ўрин олган. У ҳақда илгари ҳам илиқ гапларни эшитгандик. Унинг ўзи билан, амалга ошираётган ишлари билан яқинроқ танишиш нияти бизни автокорхона томон етаклади.

— Тўра Расулов коллективимизнинг пешқадам, изланувчан ишчиларидан бири, — деди бош инженер Абдусамиғ Юсупов. — У кўп йиллардан бери механика цехидаги бригадаларнинг бирига бошчилик қилиб келяпти. Ҳамкасблари, қолаверса коллектив учун ҳар томонлама намуна кўрсатмоқда. Шундай ишчиларимиз борлигидан фахрланамиз.

Бригадирни механика цехида қизғин иш устида учратдик. У детал тайёрлаш билан банд эди.

Механика цехида асосан ЗИЛ-138, ГАЗ-51, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, МАЗ-5549 ва бошқа маркадаги юк автомобиллари учун зарур бўлган 20 дан ортиқ турдаги деталлар қайта тикланади ва янгидан тайёрланади. Тормоз колодкалари, турли подшипниклар, кардан болтлари, двигателларни маҳкамлагичлар, турли сальниклар шулар жумласидандир.

1979 йилдан бошлаб автоколоннада суюлтирилган газ билан ишлайдиган автомобиллардан фойдаланила бошланди. Бундай автомашиналар учун илгари тайёрланмайдиган турли деталларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга тўғри келди. 1985 йилдан эса қисилган газ билан ишлайдиган ЗИЛ-138 «а», ГАЗ-5327, ГАЗ-5227 маркали автомашиналар келиб қўшилди. Ҳозирда бундай автомашиналар ҳаракатдаги составнинг 60 процентдан ортиғини ташкил қилмоқда.

Ўтган йиллар давомида ўз ишининг қўли гул устасига айланган Т. Расулов ана шу янги деталлларни тез ва сифатли тайёрлашда ҳам ўз маҳоратини кўрсатди.

Фақат 1986 йилда тажрибали ишчи, ижодий тафаккур эгаси Тўра Расулов ишлаб чиқариш жараёнларини takомиллаштириш, янгидан-янги эҳтиёт қисмларни тайёрлашга қаратилган 9 та рационализаторлик таклифини киритди. Уларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши натижасида олинган шартли иқтисодий самара йилига 1800 сўмни ташкил қилди.

Ёки яна бошқа бир мисол. ЗИЛ маркали автомашиналар руль сошкасини чиқариб олишда оддий болғадан фойдаланилар, натижада руль механизмининг картери тез ишдан чиқарди. Чунки сошка валга жуда мустаҳкам ўрнатилганди. Рационализатор Т. Расулов агрегат цехининг автослесари И. Ахмед-Зода билан бу борада ижодий изланиб, қийин ва шу билан бирга маълум деталларни ишдан чиқарадиган бу жараённи осонлаштириш йўлида бош қотирдилар. Турли мосламалар устида ҳисоб-китобларни олиб бордилар. Ниҳоят махсус мослама — съемник яратилди.

Ўз ишининг устаси Тўра Расулов узоқ йиллардан бери ўзи меҳнат қилаётган механика цехидаги бригадага бошчилик қилмоқда. Ҳозирги вақтда бригада составида етти ишчи бор. Улар меҳнатни ташкил этишнинг коллектив системасига ўтиб ишламоқдалар. Мукофотлар меҳнат иштироки коэффициентига қараб тақсимланади. Бригада зиммасига автомобилларнинг ремонтда белгиланганидан ортиқча туриб қолишига йўл қўймаслик вазифаси юкланган. Бунинг учун улар омборхонада эҳтиёт қисм ва деталларнинг маълум запаси бўлишини мунтазам таъминлаб туришлари зарур. Улар бу масъулиятли вазифани шараф билан уддаламоқдалар. Бригада ишчиларидан Фахритдин Каримов, Сагит Шигаков, Ҳамидулла Хусаинов ва бошқалар коллективнинг умумий ютуғига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Шу кунларда пешқадам ишчи ва у бошчилик қилаётган бригада коллективи шонли сана — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш йўлида астойдил меҳнат қилмоқда.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси пропаганда бўлимининг катта инженери.

Объективда—ПХР

Польша Халқ Республикасининг мутахассислари совет янги технологиясидан фойдаланиб, «Мера» типидаги компьютерлар системасини ишлаб чиқаришда жаҳон даражасига чиқиб олдилар. «Мера—Эльзаб» электрон-ҳисоблаш дастгоҳлари заводи (Забже шаҳрида) яқинда СССРга ўз маҳсулотини экспорт қилаётган энг яхши завод номини олди.

СУРАТДА: завод цехида мониторлар туркуми совет буюртмачиларига тайёрланмоқда.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Қолган ишга қор ёғар

Ҳар кун ғанимат

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Мамлакатда уй-жой, коммунал хўжалиги ишларини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда уй-жой қурилиши кенг кўламда амалга оширилиши ҳамда коммунал хўжалиги ривожланаётганлиги натижасида аҳолининг уй-жой шароити ва уларга хизмат кўрсатиш муттасил яхшиланиб бораётганлиги айтилади. Шуни айтишимиз жоизки, районимиздаги кўпгина турар-жой бинолари 1966 йилда, зилзиладан кейин украиналик қардошларимиз ёрдамида қурилган. Уларнинг деярли ҳаммасида ертўла қувурлари алмаштирилмаган. Бир қанча йиллардан бери бу уйларда капитал ремонт ишлари олиб борилмаган. Ҳозир бизнинг ихтиёримизда 726 та турар жой биноси бўлиб, бу уйларнинг умумий майдони 897 минг квадрат метрни ташкил этади.

1987 йил планига кўра 1.701 минг сўмлик капитал, 807 минг сўмлик жорий ремонт ишларини бажаришимиз керак эди. Бош пудратчи «Ташремстрой» трестининг 2-қурилиш бошқармаси, ёрдамчи пудратчи «Ташремстрой» трестининг қурилиш-монтаж бошқармаси. Уларнинг зиммасига районимиздаги уйларни капитал ремонт қилиш вазифаси топширилган. Бу йил 34 та уйда капитал ремонт ишларини олиб боришни планлаштирганмиз, шундан 29 таси шу йил, қолган бештаси эса 1988 йилда ниҳоясига етказилади. Афсуски, топшириқни тўла амалга ошира олмаётирмиз. Пландаги 769,1 минг сўм ўрнига бугунгача 625,1 минг сўмлик иш бажарилди, халос. 144 минг сўмлик капитал ремонт ишлари бажарилмади. Хўш, нима сабабдан ана шундай бўлди? Ремонт учун зарур қурилиш материалларидан тахта, линолеум ва санитария жиҳозлари ўз вақтида етказиб берилмади. Бунинг устига белгиланган объектда ишлайдиган ишчилар сони кўпинча 50 процентни ташкил этади. Қурилиш материалларини етказиб беришда узилишлар содир бўлиб турди. Жумладан иккинчи кварталда материалларнинг деярли ҳаммасини ололмадик. Шунинг учун ҳам Космонавтлар проспектидаги 10-а, Сапёрлар кўчасидаги 33-, Гайдар проездидаги 11-уйларда ремонт ишлари ниҳоясига етказилмади.

Шу йилнинг иккинчи кварталида жорий ремонт ишлари плани 98,6 процент адо этилди. 2-ремонт-қурилиш бошқармаси ана шу квартал планини 84,2 процент адо этди. Бошқарма томонидан иш ёмон ташкил этилганлиги натижасида уйларнинг томлари яхши ремонт қилинмади. Ленин кўчасидаги 73, Ипподромная-Гайдар кўчасидаги 16, 3-Қуйлиқ массивидаги бир қанча уйларнинг томларидан биринчи ёмғирдаёқ чакка ўтиб кетди.

Ҳар бир трест ўзининг ремонт-қурилиш бўлинмасига эга бўлса яхши бўларди. Ана шунда трестдагилар ремонт-қурилиш бошқармаларига қарам бўлмасдан, белгиланган вазифаларни ўзлари бажаришарди.

Қишга тайёргарлик кўриб қувурларни ювиш ишларини ўз кучимиз билан бажаряпмиз. Шуни айтиш керакки, 53-ЖЭУдагилар бу ишда бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Улар меҳнатга коллектив ҳақ тўлаш усулида ишлашмоқда. Ишчиларга маош бажарилган иш сифатига қараб тайинланмоқда. Бошқа ЖЭУларни ҳам ана шу илғор иш усулига ўтказиш моддий-техника ресурслари йўқлиги сабабли амалга ошмаётир.

Турар-жой фондини куз-қиш мавсумига тайёрлаш соҳасида бир қанча ЖЭУларда амалга оширилмаган ишлар мавжуд. 16, 34, 73-ЖЭУларда инженерлик жиҳозлари ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш лозим. Ана шу ЖЭУларга қарашли бир қанча уйлардаги қувурлар яроқсиз ҳолга келган. Чунки бу уйлардаги баъзи қувурлар йигирма йил мобайнида бирон маротаба алмаштирилмаган.

Шу йилнинг 1 августига қадар 159 турар жой биносида профилактика ишларини бажаришимиз керак эди. Ҳозирча 105 уйда ана шундай ишлар амалга оширилди. Мавсум бошланишига қадар зиммадаги барча топшириқни ниҳоясига етказишга ҳаракат қиламиз.

Уй-жойларни, коммунал ва социал-маданий объектларни асраш, намунали сақлаш учун моддий-техника базаси билан тўла таъминланган бўлишимиз керак. Ҳозирча, планда белгиланган материалларни тўла олаётганимиз йўқ.

Биз қиш мавсумига тайёргарлик кўришда бизга ёрдам бераётган ташкилотлар ўз ишларига сидқидилдан киришишларини истаймиз. Чунки ўз қўлимиз билан турар жой фондини қиш мавсумига тайёрлашимиз қийин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мамлакатда уй-жой, коммунал хўжалиги ишларини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорида «Уй-жойларни коммунал ва социал-маданий объектларни асраш ва намунали сақлашни таъминлаш, уйлар атрофидаги территорияларни обод қилиш ишларига аҳоли ва корхоналарнинг меҳнат коллективлари кенг жалб қилинсин, бунинг учун бизда ва социалистик мамлакатларда бундай ишларни ташкил этиш учун мавжуд илғор тажрибалардан фойдаланилсин», дейилади. Шундай экан, ҳаммамиз қишда уйларимиз иссиқ бўлиши учун бир ёқадан бош чиқариб ишга киришайлик. Ҳозирги ғанимат кунларда турар жой фондидаги барча камчиликларни бартараф этиш, қиш мавсумида аҳолига намунали хизмат кўрсатиш учун пухта замин яратайлик.

Э. АРАДОВСКИЙ,
Ленин район уй-жойлардан фойдаланиш трести бошқарувчиси.

Калейдоскоп

ШОКОЛАДЛИ ҚУЁН

Яқинда Швейцарияда иккита рекорд қайд қилинган.

Биринчидан, Альфред Руффер жаҳонда энг катта шоколад ясаган. Бу шоколад қуён шаклида бўлиб, баландлиги 5 метр 81 сантиметр, оғирлиги эса 450 килограммни ташкил қилади. Иккинчи рекорд эса фарқи ўлароқ. Альфред Руффернинг замондошлари олти тонналик, баландлиги 13 метрли ўриндиқ ясашган. Ўриндиқ Мендризио шаҳри яқинидаги шоссега ўрнатилди. Буюм ўрнатилгани ҳамоно полициячилар ундан қониқишмади. Гап шундаки, бу антиқа қурилма ҳайдовчиларнинг диққатини тортиб, турли ҳалокатларни келтириб чиқармоқда, деб хабар қилади Болгариянинг «Паралели» журнали.

13 ЁШЛИ ИХТИРОЧИ

Югославиянинг энг ёш, лекин таниқли ихтирочиси Миодрак Минич 13 ёшда. У Белград мактабларининг бирида 8-синфда таҳсил олади.

Республика патент институтига Миодракнинг учта ихтироси тақдим қилинган. Улардан биринчиси автомобилдан чиқувчи ишланган газни тозалаш муаммосига, иккинчиси эса мис рудаларини тежамли қилиб қайта ишлаш муаммоларига бағишланган. Ўқувчи шунингдек, ички ёнув двигателининг икки тактли янги кўринишини ихтиро қилган.

Ихтирочи ўқишни икки ёшида ўрганган. У серб ва инглиз тилларида шеър ёзади, рус ва немис тилларида яхшигина суҳбатлаша олади, деб хабар қилади Югославиянинг «Политика» газетаси.

САЛОМАТЛИК — ТУМАН БОЙЛИК

Врачга энг азиз нарса — совет кишиларининг ҳаёти ва соғлиғи ишониб топширилади. Инсонпарварлик ва олижаноблик, фидокорлик ва шафқатлилик, ўзини батамом беморнинг манфаатларига бағишлай билиш, билимларни муттасил такомиллаштириб бориш — врач учун шунчаки ҳурматга лойиқ бўлган шахсий фазилатларгина бўлиб қолмай, шу билан бирга унинг профессионал ва гражданлик етуклигини белгиловчи фазилатлар ҳамдир. Совет врачи энг илғор коммунистик дунёқараш тарғиботчисидир. Юксак ғоявий эътиқод, социалистик жамият олдидаги бурчини ҳис этиш, ўз касбининг социал аҳамиятини англаш унга хос сифатлар бўлиши керак.

(КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлиқни муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг асосий йўналишлари» лойиҳасидан).

Соғлиқни сақлаш: изланишлар, муаммолар

МАҲАЛЛАДА УЧРАШУВ

Медицина хизматини ташкил этишни янада такомиллаштириб республика соғлиқни сақлаш муассасалари олдига қатор вазифалар қўймоқда: Бу муаммоларни ҳал этиш аҳоли соғлиқни сақлаш муҳофазаси бўйича ишлар самарадорлигини оширишни, камчиликларни ўз вақтида аниқлаш, турли хасталикларга чалинган ва айни чоқда меҳнатга лаёқатли беморларни даволаш, жойларда пайдо бўлаётган масалаларни чуқур ўрганишни тақозо этмоқда. Бу борада Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ходимларининг шаҳримиздаги районлар аҳолиси, даволаш-профилактика муассасалари ходимлари билан, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар билан учрашувлари айни муддао бўлмоқда.

Куни-кеча ана шундай учрашувлардан бири Ҳувайдо ва «Октябрь 50 йиллиги» номли маҳаллалар аҳолиси билан бўлиб ўтди. Бу учрашувда нутқ сўзлаган Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри С. М. Баҳромов КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлиғини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг асосий йўналишлари» лойиҳаси муносабати билан республика соғлиқни сақлаш муассасалари олдида турган вазифалар тўғрисида ҳикоя қилиб берди.

Бу учрашувда ўн иккинчи беш йилликда соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини ривожлантиришга 475 миллион сўм пул сарфланаётгани, ўн учинчи беш йилликда эса бу рақам 600 миллион сўмга етиши мўлжалланаётгани айтиб ўтилди. Бироқ янги даволаш-профилактика муассасаларининг қурилиши, буларни замонавий ускуналар ва аппаратуралар билан жиҳозлаш ишлари албатта соғлиқни сақлаш муассасаларининг ишларини такомиллаштирмасдан, медикларнинг ўз меҳнатига масъулиятлилигини оширмасдан туриб аҳолига юқори малакали медицина хизмати кўрсатиш вазифасини ҳал этиб бўлмайди. Бу борада ҳали бир талай камчиликлар борки, уларни бартараф этиш медицина муассасаларининг биринчи галдаги вазифасидир.

Учрашувда сўзга чиққан маҳалла аҳолиси вакиллари Нишонхўжа Асадов, Файзуллахўжа Алиакбаров, Қаҳрамон она Лутфи Умарова, Хадича Нуркаева, Раҳима Тўхтахўжаева ва бошқалар бу маҳалла аҳолисига хизмат кўрсатаётган 35-поликлиниканинг хизмат фаолиятини янада кенгайтириш зарурати тўғрисида гапирдилар. Бу поликлиника маҳалладан анча олисда жойлашган бўлиб ён-атрофдаги маҳаллаларнинг ўсиб бораётган аҳолисини қамраб олишда қувватсизланиб қолаяпти. Калинин районидаги бир неча маҳаллалар ҳам Тошкент шаҳрига ўтиши муносабати билан медицина хизмати кўрсатиш янада мураккаблашяпти.

— Эрталаб поликлиникага келишингиз билан, — дейди Хадича Нуркаева, — врач қабулига кириш учун имкон берадиган талонлар тамом бўлган бўлади. Бундан ташқари бу ерда медицина хизмати кўрсатиш унчалик талабга жавоб бермайди.

— Маҳалламизда Ўзбекистон давлат стандарти бошқармасининг бўшаб қолган биноси поликлиникага айлантирилади деган умидда эдик. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ўтган йилги ижозати билан бизга бу ҳақда ваъда беришган эди. Нечундир масала ҳамон ҳал этилмайди. Давлат стандарти янги бинога кўчиб ўтиб бўляпти. Янги поликлиникани бу ерда ташкил этиш масаласи эса ўлда-жўлда қолиб кетмоқда. Гап бу ерда инсонларнинг саломатлиги ҳақида бораяпти-ку!

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Носир Ҳошимбеков уруш ветеранларига медицина хизмати кўрсатиш ва бу ишни янада яхшилаш лозимлиги тўғрисида гапирди.

Маҳалладаги бу учрашув медицина хизмати кўрсатиш масалалари тўғрисида очиқ-ойдин ошкора фикр алмашувга айланди. Унда кўтарилган барча масалалар инобатга олинди.

СУРАТЛАРДА: маҳаллада ўтказилган учрашувдан лавҳалар.

Т. Каримов фотолари.

Ҳимматли донор

Инсон азиз, унинг сиҳат-саломатлиги эса бебаҳо бойликдир. Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг соғлиғини муҳофаза қилиш ва медицинани янада ривожлантириш ҳақидаги лойиҳада соғлиқни сақлаш муассасаларини замонавий медицина асбоб-ускуналари, дори-дармонлар ва бошқа зарурий нарсалар билан тўлиқ жиҳозлаш тадбирларини белгиладилар. Ҳозирги пайтда бутун мамлакатимизда даволаш муассасаларини, қон, унинг компонентлари ва препаратлари билан таъминлаш ҳам долзарб масалалардан бири бўлиб турибди. Бу борада бадалсиз (яъни пулсиз) қон топширувчи олижаноб донорларнинг ҳиссалари катта бўлаяпти. Доим қон топшириб турадиган миллион-миллион донорларнинг қони чинакам «ҳаёт» дарёси бўлиб, неча минглаб беморларга ҳаёт бахш этмоқда.

Республикамизда ҳам бадалсиз қон топшираётганлар сони йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ана шундай доимий қон топширувчи фахрий донорлардан бири Тўхтахўжа Маҳмудовдир. У 1980 йилдан буён мунтазам равишда шаҳримиздаги 2-қон қуйиш станциясига физиологик актив қон топшириб келмоқда. Ҳиммати баланд бу донор шу вақт ичида 60 мартадан кўп қон топширдики, бу билан у кўплаб беморларнинг жонига жон бағишлади. Тўхтахўжа 1986—1987 йиллар ичида 10 марта бадалсиз қон топшириб, донорлар ўртасида энг юқори кўрсаткичга эришди. Шунинг учун ҳам республика Қизил Крест ва Қизил ярим ой жамиятлари уни Фахрий ёрлиқ билан тақдирладилар.

Тўхтахўжа Маҳмудов чорак асрга яқин вақтдан бери Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўсимлик моддалари химияси институтида сидқидилдан меҳнат қилиб келмоқда. Унинг донорликдаги ҳимматини тақдирлаб дам олиши ва даволаниб келиши учун ўзи ишлаётган институт касаба союз комитети санаторийга 24 кунлик бепул путёвка берди. Ҳамкасблари бу олийҳиммат йигитни: «Тўхтахўжа бизнинг паҳлавон донор» деб эъзозлашади.

Фахрий донор Тўхтахўжа Маҳмудовга саломатлик ва яхши кайфият доим ёр бўлсин.

Т. РАСУЛЕВ,
СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси.

Сўгал — хавфсизми?

Сўгалнинг зарари борми? Ундан қандай қутулиш мумкин?
Қ. ИКРОМХЎЖАЕВ,
Тошкент политехника институти студенти.

Сўгал кўп тарқалган бўлиб, у тери устидаги хавфсиз ўсмадир. У вируслар туфайли пайдо бўлиб, юқумли ҳисобланади. Сўгал юққандан кейин у юзага келгунча ўтадиган вақт — яширин давр — уч ойдан саккиз ойгача чўзилиши мумкин.

Оддий сўгаллар кўпинча болаларда ва ёшларда пайдо бўлади. У қаттиқ, қуруқ, яллиғланмаган, катталиги тариқдан тортиб, жўхоридек келади, оғримайди.

Оддий сўгалнинг юзаси одатда ғадир-будир, сўрғичлари бўлади, шунинг учун ҳам унинг кўриниши малинага ўхшайди. Майда сўгаллар ранги бадан териси рангига ўхшайди, катта сўгаллар эса қўнғир-кулранг бўлади, кўпинча бир-бирига қўшилиб кетиб, болишчаларни ҳосил қилади. Бундай сўгаллар панжа ташқи юзасида, бармоқларда, кам-дан-кам ҳолларда юзда ёки оёқ тагида юзага келади. Ясси сўгаллар тери юзасида кўзга деярли кўринмайди, улар шу жиҳатдан оддий сўгаллардан фарқ қилади. Бу қаттиқ тугунчалар думалоқ шаклда бўлиб, юзаси текис, катталиги тариқдан тортиб, ёсмиқдек келади.

Қирқ-эллик ёшдан кейин баъзи одамларда асосан чеккада, ёноқда, елкада, кўкракда, орқада сўгаллар пайдо бўлади, улар қарилик сўгаллари дейилади. Уларнинг вирусли инфекцияга алоқаси йўқ. Қариликда юзага келадиган сўгаллар ясси бўлади ва тери юзасидан кўтарилиб туради. Бундай ясси сўгаллар майда нўхатдан тортиб, ҳатто тирноқдек келади, улар шакли овал, чегаралари эгри-бугри бўлади. Уларнинг юзаси ёғли бўлади. Тери юзасига чиқиб турган сўгаллар тут мевасига ўхшайди. Ранги оқиш-кул ранг, хира жигарранг ва қора бўлиши мумкин.

Сўгаллар одамни безовта қилмайди, улар фақат косметика мақсадидагина олиб ташланади.

Оёқ тагида пайдо бўлган оддий сўгал эса одамнинг ғашига тегади. Думалоқ ёки овал шаклдаги қаттиқ мугуз ҳосилалар сарғиш-жигар рангли бўлиб, тери юзасидан кўтарилиб туради ва кўринишидан қадоққа ўхшайди. Улар сони кўп бўлмаса ҳам, жуда оғрийди ва қонайди. Бундай сўгалларни косметолог врач ёки дерматолог олиб ташлайди.

Баъзан оғиз бурчагида ва жинсий органлардаги учли кондиломаларни эътиборсиз қолдириб бўлмайди. Уларнинг юзаси силлиқ, оқиш-пушти ранг ёки қизил бўлади ва терига ёпишиб туради. Бирор нарса тегиб шикастланса, қонайди. Бундан ташқари, улар ўсиб, катта бўлиб, кўп бўлакли ўсмасимон ҳосилаларга айланиши мумкин. Шунинг учун учли кондиломаларни албатта, олдириб ташлаш керак. Бироқ уларни ўзингизча асло олиб ташлашга ҳаракат қилманг. Бу ишни ҳам, албатта, врач бажаради.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

Ўзи содда, таъсири мўл модда

Бор кислотаси (бор препарати) XVIII асрнинг бошларида очилган эди. Тез орада ўз ўрнини топди ва кенг миқёсда ишлатила бошланди. Буни ишлатилиши ҳамин қадар. У сирли маҳсулотларни, баъзи бўёқлар, сунъий жавоҳирлар, шиша, шамча, чўянларни тайёрлашда қўлланилади. Таъкидлашларича, таркибида бор сақловчи бирикмалар қишлоқ хўжалик маданий экинларининг, ғўза, лавлагининг нормал ўсишида жуда зарур экан.

Бор кислотаси медицина амалиётида антисептик модда сифатида кенг қўлланилади. Унинг 2—4 процентли сувли эритмаси турли яраларни, кўзни ювишда, оғиз ва томоқни чайқашда тавсия этилади. У бурун, қулоқ хасталикларида ҳам ишлатилади. Тери касалликларида қўлланиладиган суртма дорилар таркибига киради.

Бор кислотасининг тузи — бура ҳам антисептик хосиятга эга. Бурун хасталикларида ювиш учун ош тузи, ичимлик содаси ва бурани тенг қисмда олинади ва аралаштирилади. Бу аралашмадан сўнг бир процентли эритма тайёрланади (бир стакан сувга чой қошиғидаги аралашмаси етади).

Ичимлик содаси ва ялпиз мойи билан биргаликдаги бура оғизни чайқашда қўлланилади. Шунингдек, бура сода, ош тузи ва ментол моддаларидан тайёрланган — «Бикорминт» таблеткаси антисептик омил сифатида оғиз бўшлиғини чайқашда, юқори нафас йўллари шамоллаганда ингаляция қилишда тавсия этилади.

Бор кислотасини асло истеъмол қилиб бўлмайди. Чунки, нохуш таъсир қилиб, турли асоратларни келтириб чиқаради. Турмушда бор кислотаси билан бура сувакларни ва сариқ чумолиларни қирон келтиришда ишлатилади. Юқорида қайд этилган касалликларда бор кислотасини албатта врач маслаҳатига кўра ишлатиш даркор. Акс ҳолда, қош қўяман деб, кўз чиқариб қўйиш мумкин.

М. МИРЗАШАРИПОВ,
Фарғона шаҳрида яшовчи доришунос.

Куз салқинига мослашгунча...

Буюк шифокор Абу Али ибн Сино: «..Одам ўзини ўраб турган муҳит билан ўзаро мулоқотни бузмаслиги — саломатликни сақлашдаги муҳим омил эканлигини» айтиб ўтган эди. Ҳар бир кишининг соғ ва саломат бўлиши асосан ўзига боғлиқ. Аммо унга эътиборсизлик билан қараш ҳар хил хасталикларга олиб келиши мумкин.

Куз фаслида иссиқ ҳарорат билан салқин ҳавонинг алмашиши инсон организмига, айниқса болалар саломатлигига тез таъсир қилади. Абу Али ибн Сино кўпгина касалликлар, айниқса бод, жигар, буйрак, асаб, юрак, қон-томир хасталиклари об-ҳавонинг кескин паст келган куз ойида ёки эрта баҳор фаслида қайталанишини айтиб ўтган эди.

Маълумки, об-ҳавонинг ўзгариб туриши аввало асаб системасига, сўнгра юрак қон-томирларига таъсир этади. Бод ҳамда нафас қисишнинг қайталаниши ҳам кўпинча айни шу паллада учрайди.

Бола куз ойлари шамоллаганда ўзида беҳоллик, ланжлик, бош айланиши, бош оғриғи, кўз тиниши, юракда ғаш келтирувчи оғриқлардан шикоят қиладилар.

Куз фаслида ҳаво ҳарорати баҳордаги каби баъзан беқарор бўлади. Эрталаб ва кечқурунлари жуда салқин, туш пайтлари ҳаво исиб кетади ёки кун илиқ-милиқ бўлиб туриб, бирдан совуқ кунлар бошланиб кетади. Шунинг учун болаларни об-ҳавога қараб кийинтириш керак.

Куз фаслида истеъмол қилинадиган таомлар: тухум, жигар, сариёғ, қовоқ ва бошқа сабзавот-мевалардан ташкил топгани маъқул, чунки бу таомларда витамин С кўп. Бу витамин одам организмида қайта ишланмайди. Шунга кўра кунига таомлар билан уни қабул қилиб туриш зарур. Организмда унинг камайиб кетиши қон томирларнинг деворларини шикастланишга олиб келади.

Хулоса қилиб айтганда, соғлом бола ота-онанинг қувончи. Ўз фарзандининг сиҳат-саломат, бақувват, чидамли, чиниққан бўлишини ҳар бир ота-она доим назорат қилади. Чиниққан болалар иссиқ ва совуқни осон кўтарадилар, куз ойларида шамоллаш касалликларига, ўпка яллиғланишига анча кам чалинадилар, рахит билан оғримайдилар, юрак бақувват бўлади. Нафас олиш органлари ва нерв системаси фаолияти, моддалар алмашинуви яхшиланади.

Ш. ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Педиатрия илмий-текшириш институти клиникасининг бош врачи.

Магистраль

Велосипед ҳайдаганда

Шаҳримизда йилдан-йилга велосипедчиларнинг сафи кенгайиб бормоқда. Уларни ҳозир энг серқатнов кўчаларда ҳам учратиш мумкин. Айтингчи, велосипедчилар учун алоҳида қоида борми?
А. Боқихонов.

Бу саволга жавоб беришни биз Тошкент шаҳар давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси рўйхат-имтиҳон бўлимининг ходими Шуҳрат Абдиевдан илтимос қилдик.

— Энг аввало велосипед ҳайдовчи йўл белгиларини англаши, светофор чироқларининг ёнишини, регулировкачининг ҳаракатларини тушуниши лозим. Буларни билмаган велосипедчининг йўлга чиқиши хавфлидир. Велосипедчи йўлга чиққанида транспорт интенсив ҳаракат қилаётган умумий йўналишга қўшилади. Демак, у ҳар хил вазиятни тўғри англашни ва тўғри хулоса чиқаришни билиши лозим.

Бу нарсаларни ўрганишда унга Йўл ҳаракати қоидаларидаги махсус бўлимда баён этилган тушунтиришлар ёрдам беради.

Қоидада таъкидланишича, 14 ёшга тўлган ўсмир велосипедда катта йўлга чиқиши мумкин. Велосипеднинг тормози соз бўлиши ва чироқлар ўрнатилган бўлиши лозим. Тунда ҳаракатланаётганда ёрдам берадиган чироқлар, шунингдек, орқа қисмига қизил рангли чироқчалар ўрнатилган бўлиши даркор. Ён томонларига эса дарҳол ёниб-ўчадиган чироқ ўрнатилган бўлиши лозим. Шуни ҳам эслатиш керакки, йўлнинг четидан бир метр узоқликда бир қаторда ҳаракат қилишга рухсат этилади. Катта масофаларга фақат қувиб ўтилаётганда ва қайтарилишга рухсат берилган чорраҳаларда рухсат берилади. Шунингдек, йўлнинг чети бўйлаб ҳаракат қилиш ҳам мумкин. Лекин бу ҳаракат пиёдаларга ноқулайлик туғдирмаслиги керак.

Велосипедчилар колоннаси 10 кишидан бўлиб, орадаги масофа 8—100 метрга тенг бўлган интервалда ҳаракатланиши керак.

Велосипедчиларга пиёдалар ўтиш йўлкалари, тротуарлар бўйлаб юриш, рулни тутмай юриш, оёқларни педаллардан ажратган ҳолда юриш, пассажирлар ташиш таъқиқланади. Улар фақат етти ёшгача бўлган болаларни қўшимча жиҳозланган махсус ўриндиқларда олиб юришлари мумкин. Велосипед йўлкалари бўлган жойларда чапга бурилиш ва трамвай ҳаракатланиши бўйлаб қайрилиб олиш тақиқланади. Шунингдек, велосипедларни шатакка олиш ҳам тақиқланади. Фақат саноат усулида тайёрланган шатак аравачалардангина фойдаланиш мумкин.

Велосипедчилар ҳамиша ўз йўналишида бораётган транспорт воситаларига йўл беришлари керак. Ана шу қоидаларга амал қилингандагина велосипедчилар хотиржам бўлишади ва хавфга учрамайдилар.

ХАВФЛИ БЕФАРҚЛИК

Пиёда ҳақиқий маънода йўл ҳаракатининг тўла ҳуқуқли иштирокчиси ҳисобланади. Шу боисдан ҳам йўл ҳаракати Қоидаларида унинг зиммасига маълум вазифалар юкланган. Бу вазифаларни йўловчилар ҳамиша ҳам уддалашга аҳамият бермаётганликлари ачинарлидир. Йўл-транспорт ҳодисаларининг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, шаҳарда юз бераётган тасодифларнинг кўпчилигига пиёдалар сабаб бўлишмоқда. Ҳар ўн тасодифнинг олтитаси йўловчиларнинг айби билан юз беряпти.

Шу йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида пиёдаларнинг айби билан шаҳримизда 604 та йўл-транспорт ҳодисаси юз берди. 75 ҳодисага маст йўловчилар сабаб бўлишди. Натижада 49 йўловчи ҳалок бўлди ва 576 киши жароҳатланди.

Маълумки, шаҳримиздаги йўлларда пиёдалар учун яратилаётган шароит тобора яхшиланиб бормоқда. Махсус йўл белгилари ўрнатилмоқда, светофор объектлари қуриляпти, янги қурилган ер ости ўтиш йўлкалари уларнинг иҳтиёрида. Айни пайтда йўл-патруль хизмати пиёдаларнинг ҳаракатига бўлган эътиборни кучайтирмоқда. Шунга қарамасдан шаҳримиздаги кўчаларда пиёдаларнинг йўл ҳаракати қоидасини бузиш ҳоллари тез-тез учраяпти. Давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари бу камчиликларнинг олдини олиш, хавфсизлик даражасини кучайтиришга аҳамият бериб, тарбиянинг янги-янги формаларидан фойдаланишмоқда.

Ачинарлиси шундаки, пиёдалар барча шароит яратилган бўлишига қарамасдан, чорраҳаларда, магистраль йўлларда қоидани бузишмоқда. Улар бу ҳаракатлари билан фақат ўзларинингина эмас, бошқа ҳаракат қатнашчиларининг ҳаётини ҳам хавф остида қолдирмоқдалар. Бунга бир мисол келтирайлик. Шота Руставели — Богдан Хмельницкий кўчаларининг чорраҳаси энг гавжум жой ҳисобланади. Бу ерда пиёдаларнинг ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун лозим бўлган барча шароит яратилган. Ер ости ўтиш йўлкаси ҳам мавжуд. Шунга қарамасдан йўловчилар онгли равишда ҳаракат қоидасини бузишмоқда. Бу ерда давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари 150—200 га яқин тартиббузарни аниқлашяпти.

Энди ана шу тартиббузарлар кимлар эканлигига эътибор берайлик. Тошкент енгил саноат ва тўқимачилик институтининг студентлари Ғайбулла Усмонов ва Нурали Хурмонов, «Средазгидропроект» илмий-текшириш институтининг ходимлари Ирина Судакова ва Ольга Голубкина, 6-поликлиника врачи Елена Маренкова ва бошқалар. Улар тартибни бузишларига ўта шошиб турганликларини баҳона қилишди. Бундай шошилиш ўзлари учунгина эмас, бошқалар учун ҳам катта мушкуллик келтириб чиқаришини улар ўйлаб ҳам кўришмаган.

Тиғиз соатларда жамоат транспорти ҳайдовчилари автобусларни белгиланган бекатларда тўхтатишмасдан пиёдаларнинг йўл ҳаракати қоидасини бузишларига сабаб бўлаётганликлари ҳам ачинарли ҳолдир. Шу ўринда шаҳримизда минскликлар тажрибасини амалга ошириш бўйича қилинаётган ишлар ҳали ҳам талаб даражасида эмаслигини эслаб ўтиш ўринлидир.

Шу йилнинг июль ойида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети минскликлар тажрибасини жорий этишга бағишлаб ўтказган йиғилишда 400 га яқин саноат корхонаси, ташкилот, муассаса ва олий ўқув юртларининг раҳбарлари иштирок этишган эди. Улар минскликлар тажрибасини жорий этишни бир овоздан маъқуллашганди. Аслида эса фақат 25 корхона ана шу тажрибани ҳаётда қарор топтириш бўйича иш олиб бормоқда, холос. Бу иш «Таштекстильмаш» заводи, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, 1-пойафзал фабрикасида яхши йўлга қўйилган. Бу корхоналарда агитколлективлар ташкил этилиб, улар пиёдаларга йўл ҳаракати қоидасини мукаммал ўргатишмоқда. Бу корхоналарда жамоат тартибини бузиш меҳнат интизомини бузиш билан тенглаштирилмоқда. Шу боисдан ҳам бу корхоналарда меҳнат қилаётган ишчи ва хизматчиларнинг биронтаси ҳам саккиз ой мобайнида йўл транспорт ҳодисасига сабаб бўлмади.

Агитколлективлар шунчаки расмиятчилик учун ташкил этилган корхоналарда эса ишчи ва хизматчиларнинг айби билан юз бераётган транспорт ҳодисалари кўпайди. Жумладан, «Узбексельмаш», «Средазгазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ташсельмаш», абразив заводларида ана шундай салбий томонга силжиш юз берди.

Касаба союз ташкилотлари бу борадаги ўз ишларини ниҳоятда суст қайта қураётганлиқлари ҳам таажжублидир. ВЦСПС секретариати 1972 йил 11 июнда «Касаба союз ташкилотларининг автомобиль транспорти хавфсизлигини таъминлашдаги ишларини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Бу қарор минскликлар томонидан изчил ва дадил амалга оширилмоқда.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида эса уни ҳаётга жорий этишга фақат ўтган йили киришилди. Бу ерда ишчи ва хизматчилар ўртасида йўл ҳаракати қоидасини пропаганда қилиш ниятида махсус комиссия ташкил этилди. Унинг раиси этиб транспорт бўлимининг бошлиғи А. Азизов сайланди. Йўл ҳаракати қоидаси пропагандаси билан шуғулланувчи секцияга эса техника хавфсизлиги инженери Т. Здобникова етакчи этиб сайланди. Орадан бир йил вақт ўтган бўлишига қарамасдан корхонада йўл ҳаракати қоидаларини пропаганда қилиш бўйича жиддий иш қилингани йўқ. Белгиланган тадбирларнинг барчаси қоғозда қолиб кетди. Ишга бундай муносабат ҳеч қачон фойда келтирмайди. Аксинча тартибсизликларга сабаб бўлади. Буни корхона раҳбарлари эътиборга олишлари ва йўл ҳаракати қоидаларини пропаганда қилишни талаб даражасига етказишлари лозим.

В. ТУТИН,
Тошкент шаҳар давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг ходими.

Спиртли ичимлик ва никотиннинг зарари

Ўтган йили Германия Федератив Республикаси ва Ғарбий Берлин йўл полицияси 217 мингта ҳайдовчилик гувоҳномасини олиб қўйди. Бунинг биринчи сабаби спиртли ичимлик ичган ҳолда рулни бошқаришдир. Жумладан, ҳайдовчиларнинг 90 проценти ана шундай тартиббузарликлари учун жазоландилар. 32 минг ҳодисада полиция рулда ҳайдовчилик гувоҳномаси бўлмаган кишиларни ушлади.

* * *

Чекадиган ҳайдовчи йўлда рамзий маънода тартиббузар ҳисобланади. Доктор Жоз Дифранц раҳбарлигидаги Массачусет университетидаги медицина марказий бир группа олимлари узоқ текширишлардан кейин ана шундай фикрга келишди. Улар 3700 ҳайдовчи билан савол-жавоб ўтказишиб чекувчиларнинг 50 проценти чекмайдиганмайда тартиббузарлик автомобиль тасодифларига сабаб бўлишини, 46 проценти эса майда тартиббузарликлари учун жарима тўлашларини аниқлашди.

Доктор Дифранц бу тоифадаги автомобиль ҳайдовчиларининг тез-тез қоида бузишларига уларнинг ўз саломатликларини ўйламасдан «ўрганиб қолган» одатлари сабаб, деб ҳисобламоқда. Ниҳоят, ҳайдовчиларнинг ўзлари тан олганларидек, сигарет уларнинг эътиборини йўлдан чалғитишга ҳам сабаб бўлади.

Хавфсизлик чоралари

Финляндия полициячиларини ҳайдовчи ва пиёдаларнинг хавсизлиги масаласи жиддий ташвишлантирмоқда. Ўтган йили мамлакат йўлларида 612 киши халок бўлди. Полициячилар 8700 марта авария содир бўлганлигини қайд этдилар, уларда 11 минг киши шикастланди. Бундан хулоса чиқарган тартиб посбонлари ҳаракат хавсизлиги қоидаларини янада кучайтиришяпти. Шу йил куздан бошлаб фақат олдинги ўриндиқда ўтирганлар эмас, салондаги барча пассажирлар хавфсизлик камарини тақишлари зарур. Бир қатор шаҳарларда, шу жумладан Хельсинкининг аксарият кўчаларида ҳаракат тезлиги соатига 40 километр қилиб белгиланди.

Ўн биринчи топшириқ

— Бу чорраҳада ҳайдовчиларнинг қайси бири қайрилиб олиш ҳуқуқига эга?

1-ҳар икки ҳайдовчи

2-автомобилнинг ҳайдовчиси

3-ҳар икки ҳайдовчи ҳам қайрилиб олиш ҳуқуқига эга эмас.

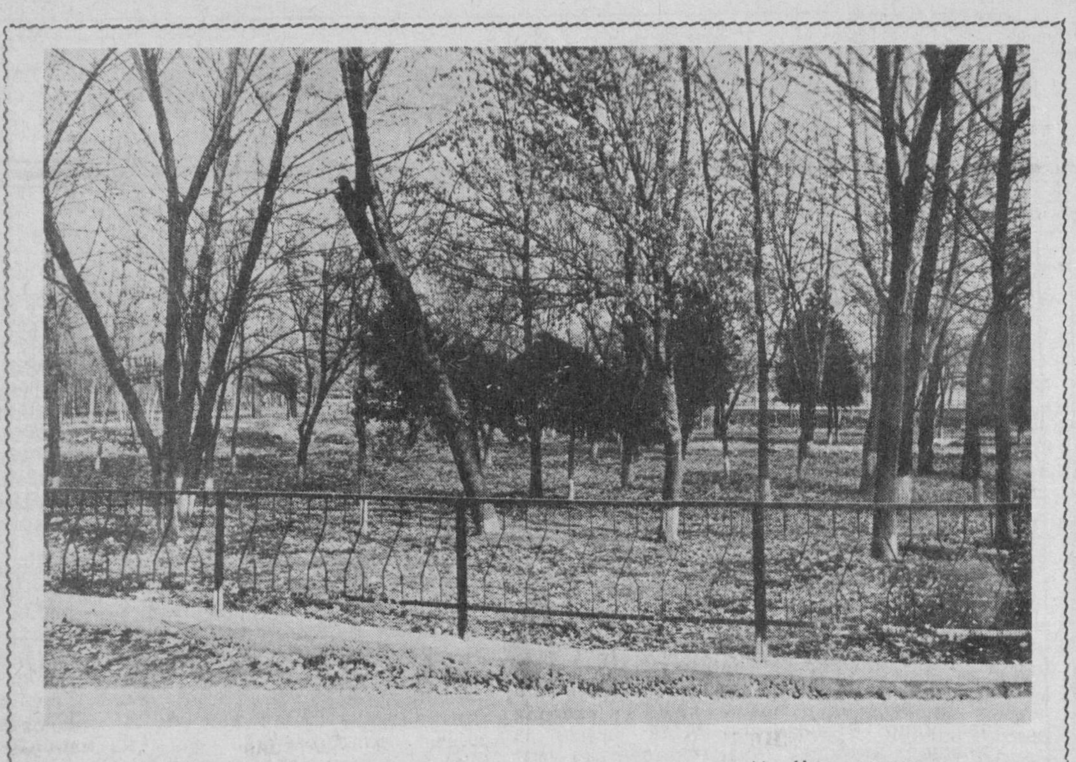

«ХИЁБОНДА КУЗ». М. Нуриддинов фотоэтюди.

Қатралар

Улар...

Улар ёнма-ён қўшни. Иккови ҳам ёш келинчак. Ёшлари 1—2 ёш фарқ қилади, холос. Улар бир-бирларига шундай ўрганишиб қолишганки, далага, маросимларга, ҳатто кўчага ҳам бирга чиқишади. Уларнинг опа-сингиллардек иноқлигига ҳамманинг ҳаваси келади.

Уй томон шошиб ўтар эканман, ногоҳ кўзим уларга тушди. Икковлари мажнунтол ёнидаги сўрида қўлларида кўзгу, қошларига ўсма тортишарди. Уларга менинг ҳам ҳавасим келиб, уй томон бурилар эканман, ҳеч ким билан кирди-чиқди қилмайдиган, эртадан кечгача уйда ивирсиб ўтирадиган ён қўшнилари Нозима кўз олдимдан лип этиб ўтди.

Тарбия

— Сабоҳат опа ўғлини мактабга кир кийимда жўнатибдику, — деди Комилахон опа ёнимизга унинг ўғлини етаклаб чиқиб.

Ҳақиқатан ҳам боланинг афт-ангори, уст-бошига қараб бўлмасди.

— Балки, иш билан бўлиб қўли тегмаётгандир? — дедик биз.

— Э, қаёқда, —деди уни яхши билувчи бир ўқитувчи, —эртаю-кеч уйда бекорчи. У қўшнисиникидан бу қўшнисиникига кириб гап сотади.

Ўқитувчининг сўнгги сўзи қулоғим остида жаранглаб кетди: беихтиёр ёнимиздаги кварталда яшайдиган, бир қўли билан ҳам фарзандни тарбиялаб, ҳам оилани бошқараётган рус аёли Галя холани эсладим. Эсладиму, икки қўли бўлатуриб, бир фарзандга бунчалик бефарқ қараётган ўша Сабоҳатхоннинг аҳволига ачиниб кетдим.

Абдуманноп ТОШТЕМИРОВ, Фарғона область Бағдод райони.

Қувноқ сатрларда

ШАХМАТ

— Шахмат ўйнашни биласизми?

— Билмайман.

— Биласиз, алдаманг...

— Биламан десам, зўрға ўйнайдиган билан ўйнаб вақтим кетади, шошилиб турибман.

АЖРАЛИШ

Суд ҳайъати аёлдан сўради:
— Нега ажрашмоқчисиз?

Шунда аёл иккиланмасдан дардини тўкди:

— Илгари унинг пуллари кўп эди, энди-чи, пули тугади қолди, севмай қолдим.

СЕВИШ ТУРИ

Ажралишмоқчи бўлган оилани яраштирмоқчи бўлиб кирган қўни-қўшнилардан бири деди:

— Уят эмасми, севишиб турмуш қургансизлар-а!

— Тўғри, — деб жавоб қилди йигит,— узоқдан кўриб севувдим, яқиндан кўриб севмай қолдим.

Анвар МИРЗАЕВ.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Замонавий хореография кечаси,** 17/IX да **Катта концерт.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **Қутлуғ қон,** 17/IX да **Куёв,** 18/IX да **Сўнгги қабул.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IX да **Тошболта ошиқ,** 17/IX да **Аршин мол олон,** 18/IX да **Хотинимнинг эри.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IX да **«Вестсайд-87»,** 17/IX да **Майсаранинг иши,** 18/IX да **Саратондаги изғирин.**

Кино

16 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Ватан —«КУРЬЕР» (16, 20.00), «ОСМОНДАН ТУШГАН ОДАМ» (18, 21.30).

Тошкент Советининг 50 йиллиги— «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (16, 20, 21.30), «РОБИН ГУДНИНГ ЎҚЛАРИ» (18.00).

Қозоғистон—«ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР» (16, 20.00), «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (16, 19.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ЧАККИГА ДАККИ» (16, 18.30, 21.00).

Дружба — «ОСКАР» (тоқ соатларда), «ОСМОНДАН ЕРГА» (20.00).

Тинчлик— «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (16, 18.30, 21.00).

Искра — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (17,15, 20.00).

Собир Раҳимов номли — «ДАЙДИ» (18, 20.40).

К. Ёрматов номли —«ҚИЛИЧ ТИҒИДА» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги —«КИЕФАДОШ ЁРДАМГА КЕЛАДИ» (тоқ соатларда).

17 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Ватан 20. «ҚИЛИЧ ТИҒИДА» (жуфт соатларда, сўнгги сеанс 21.30).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ШПЕССАРТ ҚАЛЪАСИДАГИ АРВОҲ» (12, 16, 21.30), «РОБИН ГУДНИНГ ЎҚЛАРИ» (10, 14, 18.00).

Қозоғистон — «ХАВФЛИ ГАСТРОЛЛАР» (14, 16, 20.00), «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (11, 12, 15, 16, 19.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ЧАККИГА ДАККИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Дружба — «ОСКАР» (тоқ соатларда), «ЎҒЛИНГНИ ОЛИБ КЕЛ» (12, 20.00).

Тинчлик — «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ? (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Искра — «ТЕГМАГАН ТАРСАКИ» (12, 14.00), «ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОНМИ?» (17, 15, 20.00).

С. Раҳимов номли — «ДАЙДИ» (13, 15, 18, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ОЧИНГ, ПОЛИЦИЯ!» (жуфт соатларда).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Ватан — 74-30-38.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Восток — 91-14-61.
Лисунов номли — 96-34-02.
Искра — 39-14-59.
Нукус — 46-46-55.
Дружба — 67-96-87.

Шаҳар кинотеатрларида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан таклиф ва истаклар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 16/IX да **Чехословакиянинг «Прага» цирки усталари томошалари (19.30).**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР—РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
17 сентябрда соат 19.00 да

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти Г. ХАМРОЕВА;

Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист З. ДАВЛЕТМУРАТОВА;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: И. Кистанов,В. Егай, А. Леушкин, А. Геворгян, Г. Гусев, М. Семизвонкина, М. Ҳуррамов, О. Медянова, Н. Зенкина, А. Раҳимов, И. Алентеева,Т. Данилова, Г. Зокирова, Ю. Лихопуд, Л. Чернова, Ю. Боровиков.

Билетлар театр кассасида сотилмоқда.

Справкалар олиш учун телефон 33-90-81.

ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТНИ ҚЎРИҚЛАШ ЖАМИЯТИ ва М. ГОРЬКИЙ НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

19-20 сентябрь соат 11.00 да

ҚУШЛАР ВА ГУЛЛАР

ТЕАТРЛАШТИРИЛГАН

БАЙРАМ-КЎРГАЗМАСИ

ЎТКАЗИЛАДИ

Ана шу кунлари боғда каптарлар, сайроқи қушлар, гуллар конкурслари ўтказилади. «Красная гвоздика», «Лабиринт» ва бошқа вокал-чолғу ансамбларининг чиқишлари бўлади.

Боғнинг ҳамма аттракционлари ишлаб туради.

КЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

---

17 СЕНТЯБРДАН

24 СЕНТЯБРГАЧА

«ТАШОБУВЬТОРГ»нинг

19-МАГАЗИНИДА

аёллар пойабзалларининг

КЎРГАЗМА-САВДОСИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Магазин адреси: М. Горький проспекти, 2/27.

Иш вақти: соат 10 дан 20.00 гача.

Дам олиш куни — душанба. Танаффус: соат 14 дан 15.00 гача.

Телефон: 62-18-26.

Магазинга 6, 13, 22-трамвайлар, 18-троллейбус, 1, 71-автобуслар билан борилади, «Магазин» бекати.

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УЗАВТОРЕМОНТ» республика саноат бирлашмасининг
2-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ

20 СЕНТЯБРГА ҚАДАР

1988-90 йилларда «ЛАЗ-695», «ЛиАЗ-677» автобусларини капитал ремонт қилиб бериш юзасидан

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Адрес: 702020, Тошкент области, Калинин районн, Хонобод посёлкаси, Транспортная кўчаси, 53-уй. Телефонлар: 90-33-89, 80-33-87, 90-33-85.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

21 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИДА

«Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги олдидан» шиори остида

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР ТЕМАТИК НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ

«ЧАЙКА» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Ва биз Россияни остин-устун қилиб юборамиз!.. УЛЬЯНОВ.**

24-27 сентябрда **Кржижановский.**

«НУКУС» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Ғалла главкоми.**
24-27 сентябрда — **Бу ерда Ленин яшаган ва ишлаган.**

«ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **«Бўйсунмас» набиралар.**
24-27 сентябрда — **Ленин горкаси.**

«ҚОЗОҒИСТОН» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Ленин. Сўнгги яширин фаолият.**
24-27 сентябрда — **Николай Бауман. Касби — революционер.**

«ВЛКСМ 30 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Кечки поездга бир билет.**
24-27 сентябрда — **Революцияга биринчи қадам.**

ЛИСУНОВ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА

21-23 сентябрда — **Солдат Семен Мирний.**
24-27 сентябрда — **Ленин горкаси.**

«МОСКВА» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Революциянинг учинчи куни.**
24-27 сентябрда — **Революцияга хизмат қиламан.**

«ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА

21-23 сентябрда — **Бу ерда Ленин яшаган ва ишлаган.**
24-27 сентябрда — **Ва биз Россияни остин-устун қилиб юборамиз!.. УЛЬЯНОВ.**

«Юбилей» марказий спорт саройида

18 СЕНТЯБРДАН 27 СЕНТЯБРГАЧА

«ҲАММА ЮЛДУЗЛАР»

МУЗ УСТИДА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

халқаро классдаги спорт мастерлари, СССР чемпионлари, Европа ва жаҳон чемпионатларининг совриндорлари — Юрий ОВЧИННИКОВ, Елена ГАРАНИНА, Игорь ЗАВОЗИН, Ольга ВОЛОЖИНСКАЯ, Александр СВИНИН, Инна ВОЛЯНСКАЯ, Валерий СПИРИДОНОВ, Вероника ПЕРШИНА, Марат АКБАРОВ, Ирина ЖУК, Олег ПЕТРОВ.

Программани — СССРда хизмат кўрсатган тренерлар Татьяна ТАРАСОВА ва Елена ЧАЙКОВСКАЯлар саҳналаштиришган.

Бадиий раҳбар — СССРда хизмат кўрсатган тренер Татьяна ТАРАСОВА.

ТОМОШАЛАР: 18, 21, 22, 23, 24, 25 сентябрда — соат 20.00 да; 19, 20, 26, 27 сентябрда — соат 17 ва 20.00 да бошланади.

ПРОГРАММАДА:

21 ва 25 сентябрда

I БЎЛИМ
Т. Тарасова, Е. Чайковская, А. Чайковский
«ХАЛОС ЭТИЛГАН ДУНЁ ДОЙМ ЭСЛАЙДИ»

II БЎЛИМ
Т. Тарасова, Е. Чайковская, А. Чайковский
«РУСЬ ЯРМАРКАСИ»

18, 20, 23, 26 сентябрда

I БЎЛИМ
«БОЛЕРО» ДИВЕРТИСМЕНТИ
М. РАВЕЛЬ музикаси.

II БЎЛИМ
Т. Тарасова, Е. Чайковская, А. Чайковский
«РУСЬ ЯРМАРКАСИ»

19, 22, 24, 27 сентябрда

I БЎЛИМ
«БОЛЕРО» ДИВЕРТИСМЕНТИ
М. РАВЕЛ музикаси.

II БЎЛИМ
Т. Тарасова, А Назарова
«ТАНГО, ТАНГО, ТАНГО...»

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» марказий спорт саройи кассаларида сотилади.

Кассалар ҳар куни соат 12 дан 20.00 гача очиқ.

Коллектив бўлиб томошаларга тушиш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31 — касса, 46-07-53, 46-68-77 — администратор.

Касб танлаймиз

«Беларусь» таклиф қилади

«БЕЛАРУСЬ» МАКТАБ-МАГАЗИНИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ДОИМИЙ ПРОПИСКАСИ БЎЛГАН, 8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 17-30 ЁШДАГИ ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчиларга ҳар ойда 52 сўмдан 63 сўмгача стипендия берилади.

ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Ўқиш давомида кечки мактабда шуғулланиш ҳам мумкин.

Мактаб-магазинга кириш учун директор номига ариза, аттестат ёки ўрта мактабни тугатганлиги ҳақида гувоҳнома, мактабдан ёки охирги иш жойидан характеристика, иккита фотосурат керак.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР ТЎЛГАНИДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳри, А. Толстой кўчаси, 6-уй (28, 72-автобуслар; 4, 18-троллейбуслар; 3, 13, 16-трамвайларнинг «Болалар дунёси» бекати). Телефон 33-47-21.

ҚУЙБИШЕВ РАЙПИШЧЕТОРГИ

Кeракли ва қизиқарли касб

СИЗ ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШҚАРМАСИ ҚОШИДАГИ ИККИ ҲАФТАЛИК КУРСЛАРНИ ТУГАТИБ СТРАХОВАНИЕ ВАКИЛИ (АГЕНТИ) ИХТИСОСИГА ЭГА БЎЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Ўқиш давомида 70 сўм ҳисобидан стипендия тўланади.

Курсларни тугатганингиздан сўнг, шаҳар районларининг биридаги страхование инспекциясида иш билан таъминланасиз.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4—5-подъездлар. Телефонлар: 33-59-85, 33-78-78, 33-54-73.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШҚАРМАСИ.

Кeракли майда-чуйдалар

ЧИРОЙЛИ ШАРФ, ДУРРАЧА, РЎМОЛЧА ЛИБОСИНГИЗГА ТЎКИСЛИК БАҒИШЛАЙДИ, УНГА КЎРК БЎЛАДИ.

Соябонни ҳам шундайини танлангки, гулининг асосий ранглари кийимингиз ранглари билан уйғунлашиб кетсин.

«ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИ ТУРЛИ ҲАЖМДАГИ ВА РАНГДАГИ РЎМОЛЛАРНИ, МОСКВА КОРХОНАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН СОЯБОНЛАРНИ ТАВСИЯ ЭТАДИ.

Магазин адреси: Чилонзор кўчаси, 55-уй. Иш вақти: соат 9 дан 20.00 гача.

«ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИ (телефон 77-14-31).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Абонент телефонлаштирилган квартирадан бошқа ерга кўчиб ўтса, алоқа муассасаси олдинги адресдан пропискадан ўчганидан сўнг бир ойдан кечикмай янги турар жойида имтиёзли тўлов билан телефон ўрнатиш учун асос бўладиган справка беради.

СПРАВКА УШБУ ҲОЛЛАРДА БЕРИЛАДИ:

— хусусий телефони бўлган абонентларга телефондан фойдаланиш абоненти ёпилганда ва шу адресдан пропискадан ўчганда;

— коммунал телефондан фойдаланувчи шахсларга, агар улар шу адресдан ўчсалар.

Телефондан фойдаланганлиги, телефон орқали кредитга шаҳарлараро телефонда гаплашганлиги учун мавжуд қарзларни тўлаб тугатгандан сўнг бундай справкалар берилади.

Абонент кўчиб кетиб, имтиёзли тўлов билан янги ерда телефон ўрнатиш учун справка олса, олдинги квартирадаги телефон ўша квартирада қолган оила аъзоларининг бирига унинг аризасига кўра фойдаланишга топширилиши мумкин.

Янги адрес бўйича собиқ абонентнинг аризаси навбат билан қаноатлантирилади.

Абонент имтиёзли тўлов билан янги ерда телефон ўрнатиш учун справка олмасдан кўчиб кетса, хусусий фойдаланишга мўлжалланган телефон номери кўчиб кетган абонентнинг аввалдан шу адресда пропискада турган оила аъзоларининг бири номига ўтказилади ёки, агар телефон коммунал квартирага ўрнатилган бўлса, коммунал квартирада яшовчи коллектив фойдаланиш учун топширилади.

Тўлароқ маълумотни телефон тармоғининг абонент бўлимларидан ёки «068» телефони орқали олишингиз мумкин.

«068» АХБОРОТ ХИЗМАТИ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ ҚУЙИДАГИ МАЪЛУМОТЛАРНИ БЕРИШИ МУМКИН:

шаҳар телефон станцияси бўлимларининг иш тартиби, уларнинг адреси, шаҳар телефон тармоғидан фойдаланиш қоидалари, шаҳар телефон тармоғидан фойдаланиш тарифлари ҳақида.

«068» хизматининг иш тартиби: шанба ва якшанбадан бошқа ҳар куни соат 9.00 дан 18.00 гача.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

17 сентябрь соат 19.00 да СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент)— «ДИНАМО» (Ставрополь).

1 ЛИГА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

Темир йўл ходимлари касаба союз комитети ва Темирйўлчилар маданият саройи

19 сентябрь соат 17.00, 20 сентябрь соат 19.00 да

АНЪАНАВИЙ БАЛ РАҚСИ ИЖРОЧИЛАРИНИНГ

«ОЛТИН КУЗ —87»

КОНКУРСИНИ ЎТКАЗАДИ

Турли шаҳарлардан келган жуфт раққосларнинг мусобақалари ва катта намойишли чиқишлари конкурс программасидан ўрин олган.

Конкурс Темирйўлчилар Маданият саройининг катта залида ўтказилади (Пролетар кўчаси, 80-уй).

Билетлар Маданият саройи кассасида сотилмоқда.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТОШКЕНТ оқшоми. Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р—12996. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2465. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.